

Romdan

Poolbed Romdan Yaa Kerek Keendoon

Kerek Kee Komo Dowad Wongkoon

Poolbed kerek keye dowad wongkoon kuu kekamune: 1. Yiiwiib yaa owod mananiin andi ye wengiib angkon kaom wene Yesu ye weng wengambirindodan Speen angka doriib weng amun kan yaraniin andi ye wengiib wongkoon, Romdan yi kaadkeri dowad. 2. Romdan kuu apasoyiibban kowe, Yesu ye kedmengkandi kumundin ongme kedmengkandako awine kandime anded. 3. Yuudan yoom Yuudanban yoom dabokne dobere Yesu ye inamen kuu komarewa awinaniib ande korokboon. Wongkoon yumbon kuu Korin yaa o Sensurea yaa areb. Pool ye dowaken kuu Rom yaa wanandameen kumban, Korindan yoom Masedoniadan yoom yi kubiyiib od kondi yeman kuu yembed anam andiwendan Yudea aom dore kamboknon keriwen yaa kanwananeen kowe, Rom yaa kirod wanainban ande kerek kee wongkoon. Wongkoon ye weeb kuu AD 57 areb.

Korok Weng

1. Amun Kerundi Weng Ibduruk (1:1-7)
2. Rom Yaa Wanandameen Ye Weng (1:8-15)
3. Wongkoon Ye Weng Id: Godbed Ben Yorokmo Kerundi (1:16-17)
4. Nimakarub Korem Kuu Yorokmomban Amarakmidanmo (1:18-3:20)
5. Komarewa Kere Anam Andiwendan Kuu Yorokmo Kerundoon (3:21-5:21)
6. Komarewa Kere Amarakmi Yaa Koronde Yorokmo Keraniib (sapta 6-8)
7. Yuudan Korem Kuu Yesu Yaa Anam Andindo Kowe Ari Kuu Yi Yaa Komo Keraneen? (sapta 9-11)
8. Anam Andiwendan Yorokmo Kere Dobiri (12:1-15:13)
9. Yeenbon Weng (15:14-16:27)

1 ¹Ne kuu Pool, Yesu Keresu ye dabderem yiri dobereni ye deme awini ye karub. Baandoone apaso keraane God ye weng amun kanyare daandi dowad kinoon. ²Kuye weng amun ye dowad kuu unyeman

anukbed Yesu okad yiri minindombed Godbed weng kunduk ongmekore ye profesidan yaambes Ye Weng Karadmo ye buk aom wongkoon. ³Weng Karadmo wongkoon kee ye Mingki ye dowad. Nimakarub yi kerekmen yaambes ye kuu king Dewid ye ambokab yaambes monoon. ⁴Kwane, ye kuu bobnoon yirimbed nen demboon yaambes karadmo ye Kingkinbed aromkonoyiib korokboon kuu ye kuu God ye Mingki, kukuu nub Yariman Yesu Keresu kui. ⁵Ye yaambes yaningko kankooni dowad nub kuu kabamoonmo apaso deme kine kondoon. Kwanoon kuu Yuudanban ambibkin mimimdan korem anam andime anded. Angkon yi anam andi yaambes ye weng wengambere awine kandime anded. ⁶Kwane, Godbed Yesu Keresu ye karuwa nimaya kerime ande baande kinoondan kwamune areb kuu yiib kwangkong baande kinoon kowe, ibonmo keriwon.

⁷Godbed mimyob dowaken keende ye karadmo ye karuwa nimaya kerime ande kinoondan Rom aom doriib, yiib yaa kerek kee keendaan.

Kabamoon kondoon ye mimyob dowakeniib yewenubmo dobiriyiib kuu nuwambe God yoom Yariman Yesu Keresu yoom yaambes yiib yaa bangkandime.

Rom Yaa Wini Kuu Pool Ye Dowaken Darewoob

⁸Ne ibduruk kuu Yesu Keresu yaambes God yaa yiib dowad eso andimain, amborom kuu yiib anam andiwen ye weng kuu nimakarub korem ambibkin korem yaambes wengambere yikaadkeriwon. ⁹Kowe, ye Mingki ye weng dakmi ye deme yaa kuu neka ne inamen korembes awinaan ye God, yembes wedme yekaadkeroon, ne kuu aron korem yiib dowad meene ¹⁰kurikuri kamembirimain. Kwane, anukbed mene kibikee aron doboob kuu ne kuu yiiwiib yaa minindo, kumban korondindo, ne kuu kwangkong kurikuri kamimain kuu Godbed dowakeniib kerokaned kiwaan nandoko ne kuu yiib yaa mana andid.

¹¹Ne kuu yiiwiib yaa mene durunda ande meenmi dowaken darewoob angkeen kuu, God ye deme ambangkki ye aromkono Kingkin Karadmombes munob bangkandimaan kuu yiib yaa ma kondako aromkono kerime andid. ¹²Ku kekamune kedi, yiib yoom ne yoom kuu nub anam andi yaambes neman kube onganoon neman kube onganoon kamanuub andid. ¹³Angkodmia, ne inamen yaa kuu yiib nonoon dobaraniib kuu ne dowakenban. Ne kuu yiiwiib yaa meneni durunda ande aron yemoon meenmoni nekwain kumban, yiiwiib yaa mini ye kiwaan kuu kebenoon, anukbed mene kibikee. Yiiwiib yaa mana andaan kuu, yiib kuyaom yena kuu anam andi yaa ben meneni yiib yena kuu Kingkin Karadmo ye kiwaan yaa kaini dowad awande konda andid. Yuudanban yena yaa awande ambangkaan kwane, yiib yaa ambangka andid.

¹⁴Ne kuu Gurikdan yi inamen yoman weniibdaniib dura kereekiibbandaniib, meeni kangdomdaniib ongme

meendobimokbandaniib korem yaa kuu weng amun daandi ye dungkumiib angkeen. ¹⁵Ne kuu nekwane nindorokiib kere doriin kuu weng amun kee yiyiib Rom aom doriibdan yaa dakma ande meenaan.

¹⁶Kedi, ne kuu Yesu ye weng amun yaa ma karak kerindo, amborom kuu weng amun kee God ye aromkonoyiib angkeen, kane kane anam andibka bobni yaa burudande bindi dowad kowe. Yuudan yaadin korokbendekore yoman Yuudanban yaa korokboon. ¹⁷Kwane, weng amun aombed Godbed ongmoon ye yorokmo dobiri kuu dianmo korokboon. Kuye yorokmo dobiri kuu anam andi yaambbed kii, andowoonbed wene yeenbon. Kuu God Ye Weng aom yedmoon kwamune, “Yorokmoman kuu anam andi yaambbed dobaraneen.” andoon.

God Ye Arud Nimakarub Yaa

¹⁸Godiibban ande dobere miin arewa kamimaib kumbed weng anam anam kebenimaibdan kuyaa kuu, God ye arud norin kuu Ewen arimbed ben dian kure korokbe weneen, ¹⁹amborom kuu God ye kuu kane kuu korokboon, yembed kwane dianmo korokboone yikaadkeriwen kumban wengamberedandiwen kowe. ²⁰Kwane, Godbed kumkam korem ongmenaboombbed mene kibikee, ye akmimokban ye komboon ayoob kee, ye dowan kerindeban ye aromkonoyiib ye kuu God andi ye kombooniib kuu dianmo korokboone wedmiwen, amborom kuu komo komo ongmenaboombbed kumbed wedme ye kuu God ande yikaadkeriwen kowe, nimakarub korem kuu duburuk kere yika God yaa koromone inandaibban kii.

²¹God keyiib kee yikaadkeriwen kumban, yi kuu ye kuu God ande yaningko kankoone ye yaa eso andimokban, yi meeni kuu dowan kerene yi niindem aom kuu kumunmo keroon. ²²Yika yedmimaib, nub kuu meeni kangdomdan andimaib kumban, anam kuu yi kuu inameniibbandan kerenib, ²³bobnindeban ye God ye nambiri yaa koronde duknidaniib ayari oniib dingkaniib yiyiib yi kuruwak kuyaambbed kurikuri kerunde kuyaa nambiri kondimaib.

²⁴Kwana kowe, nimakarub kuu Godbed bendune yi id ye ambarakmi dowaken yaambbed nenem ye inamen aom nongkoboon, karakiib arewa kai ongmenabi ye inamenbed nimayiib karuwiib yi id ben neman konoon konoon kami dowad. ²⁵Godbed ongmoon ye weng anam kuu korondekoriwa, dudanabi yaambbed wengambere awine kandenib, Godbed ongmenaboombbed kumkam kuyaambbed kurikuri kerunde yi deme awiniwen, God yaambbedban. Kumban God yaningko kuu aron korem kankooni yeman kii. Anam kwanok.

²⁶Kuye inamen arewa kwamiwen kowe, Godbed karak kai ye nenem dowaken yaa bendune nongkobendoon. Wonong yoom yu karub yoom yi id ibmo dabokne dobiri kuu koronde nima yikanmo yi id neman neman

konoon konoon kamimaib. ²⁷Kwane, kwamune areb kuu karub kwangkongon yi nima yoom yi id dabokniwen kuu koronde yi niindem aommo dene karub yikanmo yaa yi id neman konoon konoon kaimaib. Kukuu karak kai ye nenem inamen kowe, yi id aombed yi ambarakmi dowad dabab Godbed ongmoon kuu kandiwen.

²⁸Kwane, yimbed meeniwen kuu God yaa kaadkeruni kuu wunekarem andiwen kowe, yembed yikareb moranmi ye inamen yaa ben nongkoboong, komo komo inamen kuu awine kandi yemanban kuu awine kandiwen. ²⁹Yi kuu miin arewa kamiyib inamen miin arewayiib yiribman yemoon ba andi ye inameniib yena moranmi ye inameniib korem kuu yi niindem aom demboon. Yi kuu wungkandi ye inameniib kumka kuman ye inameniib wengberenabiyiib birandiyiib arud wande yemyeb yenbandi ye inameniib kuu yi niindem aom demboon. Yi kuu kobkob daanubdaanab kamidan, ³⁰yi kuu wengamborokbanabidan, yi kuu God yaa arud wandembiridan kii. Yi kuu damangkandidan, yi kuu nembedmo yimin andidan, yi kuu kerengkandan kii. Yi kuu ambarakmi ye inamen yeeb onme ongimaimabdan. Yi kuu yi ambe ena yi weng yaa wengamberedandimamenib, ³¹inameniibban kerenib, yimbed weng ongmiwen kuu domabangkimamenib, mimyob dowakeniibban kerenib, yena yi ambarakmi yaa mimyob keende kakman arimokban keriwon. ³²Yi kuu God ye yorokmo amob aombed yedmoon karub kaneya yi kwamune dobaraniib kuu Godbed dukni dowad kinaneen andoon yikaadkeriwon kumban, yi kuu keye inamen abdon kee awine kande doriib. Kuyaambedmomban, kane kanembed yi kangkon kwamune kamiib wedmendimaib kuu kube angkodmendenib karub amun andimaib.

God Ye Wengyundi Kuu Yorokmo

2 ¹Kwanikob, yena yaa ogoodmo wengyunde arewadan andimaibdan, yiib kuu yiibka God yaa koromone inandaibban, amborom kuu yiib kuu yena yaa ambarakmiib kii ande wengyundimaib kumban yiib kwangkongon ibmo ambarakmimaib kowe, yiibka yiibmeren arewadan ande korokbimaib kii. ²Nub nubkaadaa, kane kane kekamuneyiib awine kandimaibdan kuu Godbed yi yaa wengyundi kuu weng anammo yaambed. ³Kwane, yiib kuu karubmo God arebban kumbed yi yaa arewadan ande wengyundimaib kumban yiib kwangkongon ibmo ambarakmimaib kowe, yiib kuu God ye wengyundi yaa kuu kirokmonanuub ande meenimaiwoo? Dowan! ⁴Ogoodmo wengyundimaibdan, yiib yaa kuu God ye awandi ben yiib amonombime andi yeman kuu yiib ongme kaadkerindo kumbed, dembe yiminmo keroon ye awandiyiib kirod wengyundainban andi ye inameniib yodbiriban iwarimbed dobiriyiib Godbed awinoon kuyaa kuu nongdomatom andimaiwoo?

⁵Kumban yiiib niindem aom kamkono kere amonombindegan keriwen kumbed, Godbed arud kondi ye dabab kuu yiiibka yiiibmeren nongkobe weniib. Kwane, God ye arud kondi yaron arimbed ye yorokmo wengyundi kuu dianmo keraneene yiiib kuu keye dabab kandaniib.

⁶Kwane, nimakarub korem yaa kuu Godbed yimbed komo awine ambangkiwen yaamo kakman kuu bangkandaneen. ⁷Nimakarub yena yi kuu nambiriyiib aningko amun darewoowiib wadkeri aron korem yemaniib bi dowad yinmone korondiyiibban amun amun kamimaib kuu, Godbed yi yaa wadkeri aron korem kondaneen. ⁸Kumban kaneya yi kuu kirim kamemberenib anam anam yaa wunekarenib inamen miin abdon yoman winimaib kuu, God ye norin arud kuu yi ari onduknaneen. ⁹Kane kane yi kuu abdon kiwaan yaa kwane kamembaraniib kuu, yi korem kuu dabawiib mimyob wande yiminban keriyiib baniib, ibduruk kuu Yuudan bangkande kuye yoman kuu Yuudanban yaa bangkandaneen. ¹⁰Kumban kane kane yi kuu amun kiwaan yaa kwane kamembaraniib kuu, yi korem kuu nambiriyiib aningko amun darewoowiib yewenub dobiriyiib baniib, ibduruk kuu Yuudan bangkande kuye yoman kuu Yuudanban yaa bangkandaneen. ¹¹Amborom kuu God ye wengyundi kuu ambibkin mimodan yaamo dowaken kerunde yorokmo kamimokban kowe.

¹²Yuudan yi amob kandindodan amarakmaniib kuu, Godbed Yuudan yi amowiibban kumbed wengyundaneene korem duknaniib. Kwane, Yuudan yi amob kandiwendan amarakmaniib kuu, amobbed yi yaa wengyundaneen. ¹³Kedi, amob no wengambiriwendan kuu God ye kerekmen yaambbed yorokmo kerindo, amob wengambere awine kandiwendan kuu God ye kerekmen yaambbed yorokmodan kii ande daandaneen. ¹⁴Yuudanban kuu Yuudan yi amob ma kandindo kumban, God ye amob ye kerekmen yaambbed yikareb dobirimaib kuu yika yi amob ongmiwen. ¹⁵Amborom kuu korokbiwen kuu amob ye kerekmen kuu yi niindem aom angkeen kowe. Yi meeni dohiri inamen kiwaanbed kangkon kuu anam kui ande korokboon. Kwane, yi inamen aombed aron yena amarakmiwen andene aron yena koromone inandimaan. ¹⁶Kwananiib yaron kuu Godbed Yesu Keresu yaambbed nimakarub ben bikniwen ye meeni inamen kuyaa wengyundaneen yaron arimbed. God ye weng amun nembed awinaan kumbed kwamune daandimaan kii.

Eb Kuu Yuuman Keroka Amob Awineewoo?

¹⁷Kwane, eb kude? Ebbbed ne kuu Yuuman andimaab, eb kuu yi amob yaambbed angkumone doreneb, God yaambbed yone dobaranaan ande kerengkan kereneb, ¹⁸eb kuu amobbed kedmengkabdoon kumbed God ye inamen dowaken kuu ebkaadkere yenambbed inamen amun awiniib kuu amun andeneb, ¹⁹indob tutdan ben kangkadme kinban wini ye karub kereni, kumun aom doriibdan yaa nambiri keraan ande meeneneb,

²⁰kedmengkandi anam anam kuu Yuudan yi amob aommo kumbed eb kuu awarakukdan yaa ongekande yorokmo ongmi ye karub kereneb, dana monob areb inamen embengdan yaa kedmengkandi ye karub kerewen. Anamoo? ²¹Kwanikob, eb kuu nimakarub yena yaa kedmengkandimaab kumban, ebka ebmeren kedmengkanimokbanoo? Eb kuu yid baib ande ongekandimaab kumban, ebka kuu yid bimaawoo? ²²Eb kuu nenem kamaib ande ongekandimaab kumban, eb kuu ebka kwane nenem kamimaawoo? Eb kuu kuruwak god yaa komyeng baeb areb kerewen kumban, kuruwak god yi kurikuri ambib kuyaom kuu ebka yid bimaawoo? ²³Eb kuu Yuudan yi amob dowad kerengkan weng dakmimaab kumban, kuye amob domabangkimaab kumbed God yaningko monmarimaawoo? ²⁴God Ye Weng aombed yedmoon, “Yiibbed kwanimaib kumbed Yuudanban kuu God yaningko monmarimaib kii.” andoon kuu kwamunemo keroon.

²⁵Kad wanabi kuu Yuudan yi amob awine kandaneeb kuu ye kakman idiib, kumban amob domabangkaneeb kuu kad wandindodan areb kere God yaa angkurom korokbenaneeb. ²⁶Kwane areb kuu Yuudanban yi kuu kad wandindo kumban, yi kuu Yuudan yi amob ye kerekmen yaambéd dobaraniib kuu, yenambéd yi kuu kad wanabidan areb kere God ye dowakeniib dobaraniib ande yedmaniiwoo? Anamaa. ²⁷Eb kuu Yuudan yi amob wongkiweniib kad wandiyiib kumban amob domabangkimaab kowe, karub kane ye kuu id yaa kad wandindo kumban ye kuu amob ye kerekmen yaambéd doreen kuu, eb yaa wengyunde karub arewa andaneen.

²⁸Karub kane ye kuu God ye karuwa nimaya yi dobiri areb kumban kad angkamo dobaraneen kuu God ye karubban. Kwane, kad wandi ye inamen kuu kad angkamomban, id ye dowadban. ²⁹Kwamunemban, karub kane kuu ye niindem aombed amonombaneen kuu God ye karub keraneen. Kwane, kad wandi ye inamen kuu niindem aom amonombi yeman, Kingkin Karadmo yaambéd, wongkiwen ye amob yaambédban. Nimakarub kwamenabidan kuu Godbed yi aningko benkoobaneen, karubbedban.

God Yeka Ye Weng Yaa Korondimokban Awinembirimaan

3 ¹Kwani kowe, Yuudan kuu ambibkin yenadan burudande yumbon arimbed kandiwen dee? Kedi, kad wadmi kuu id amuniiwoo?

²Anam kai! Kiwaan korem yaambéd id darewoowiib kii! Meeni ibduruk kuu Yuudan kuu Godbed ooni dowad ye weng kondoon.

³Kumban Yuudan yena kuu anam andindo kowe, komarewa meenanuub? Yi anam andiyiibban keriwén kumbed God yeka ye weng yaa ma korondimokban no awinembiri ye inamen kebenaniiwoo?

⁴Dowan kii! Wedmem, God ye kuu anammo, nimakarub korem kuu dudanabidan. God Ye Weng aombed kamune yedme wongkoon,

“Eweng kuu yorokmo ande korokbendaneene,
yenambéd eb wengyundaniib kuu ebbéd burudande doraneeb
kii.” andoon.

⁵Kwane kowe, nub ambarakmi kumbed God ye yorokmo kiwaan kan dian kuroon kumban, nimakarub yi inamen yaambéd “God kuu nub yaa ye norin arud kanmonoon kuu inamen yorokmomban.” ande yedmanuub dee? ⁶Dowan kii! God kuu yorokmomban karen kuu, yembéd okad yiridan korem wengyundindeban karen. ⁷Karub maa kane kamune yedmaneén, “Ne aadikmenabi inamen abdon kumbed God kuu anam anammo yaambéd doreen kuu dian korokbaneene ye nambiri kuu ika darewoob keraneén kowe, komande Godbed ne ambarakmi dowad wengyunde dabab kawaneén?” andaneén. Weng arewayee! ⁸Karub yenambéd wengamborokbande yedmimaib, “Pool awenembéd yedmimaib, ‘Arewa kamem, kwananuub kumbed amun amun dembimaan.’ ” andimaib. Kwamune andanuwoo? Dowan! Kwane andimaibdan kuu Godbed wengyunde dabab kondaneén kuu yimin kii.

Mim Kane Kuu Yorokmomban

⁹Kwanekob, nub Yuudan kuu burudande doruwenoo? Dowan kii! Nub ongme korokbuwen kuu Yuudaniib Yuudanbaniib kuu ibmo ambarakmi ye dabderem aom doriib. ¹⁰Kekane God Ye Weng aombéd yedme wongkoon,

“Mim kane ma yorokmoyiibban, korem dowan kai.

¹¹ Mim kane ma kaadkerindo,
mim kane God yaa ma onmokban.

¹² Nimakarub korem kuu God yaa wengamberedandiwen,
yi korem kuu ambodiibban,
karub yena yaa ma awandokban,
korem dowan kai.”

¹³ “Yi weng dakmenabi kuu bobwum baeb areb,
yi ongbéd birandimo kamimaib.”

“Yi weng mongkodkono mandakadbed dembimaan kuu niindok arud ambod areb.”

¹⁴ “Yi mongkodkono kuu amkidbi wengiib yewéd kondi ye wengiib dembimaan.”

¹⁵ “Yi kuu kirodmo yena yenbandaiwe umkan kubudirimaan,

¹⁶ yi kuu monmare dabab darewoob kondimaib,

¹⁷ yewenubmo dobiri ye kiwaan kuu yi koron kii.”

¹⁸ “Yi kuu God yaa unimokban.” ande wongkoon.

¹⁹Kedi, nub kuu nubkaad, Yuudan yi amobbed komo dakmoon kuu kane kane amob ye dabderem aom doriibdan yaa dakmoon. Kwamune keroon kumbed nimakarub yi windi kuu kebengkaneene okad yiridan

korem kuu komande kwamune kamiwen ye id kuu God yaa korobe dakmenabaniib. ²⁰Amborom kuu mim kane kuu yembed Yuudan yi amob kongamki yaambed kuu Godbed ma ye kuu yorokmoman ande yedmaanban, kedi, amob yaambed nub amarakmi korokbendaane wedmimaub kowe.

Yorokmo Keri Kuu Anam Andi Yaambed

²¹Kumban yorokmo keru ye kiwaan Godbed ongmoon kuu kibikee korokboon. Kuku Moses ye amob awini yaambedban, kumban keye kiwaan ye dowad Moses ye amob wengiib profesidaniibbed dakme korokbiwen. ²²Yorokmo keru ye kiwaan Godbed ongmoon kee, kane kane Yesu Keresu yaa anam andaniib kuu kuyaambed yi korem kandaniib. Nimakarub korem kuu yeka mamaamban, korem kuu ibmo keruwen, ²³amborom kuu nimakarub korem kuu amarakmenib, God ye nambiri ari daane nandindeban kowe. ²⁴Kumban Yesu Keresumbed bidoon yaambed God ye mimyob dowaken kabamoonmo kondoon kumbed nimakarub kuu ben yorokmo keru ye kiwaan ari nongkobimaan. ²⁵Yesu ye umkan yaambed ye kuu amarakmi are nonondandi yeman kuu Godbed dianmo korokboon. Kuku anam andi yaambed kandi yeman. Godbed ke kwanoon kuu ye inamen yorokmo korokbi yeman, amborom kuu Yesu minindo yaron anukbed amarakmiwen kuu ye kuu yodbirindo wedmendandoon, wengyunde dabab kondindo kowe. ²⁶Ke kwanoon kuu kibik keye aron kembed ye inamen yorokmo kuu kekane korokboon kowe, God kuu yorokmo doberemberene Yesu yaa anam andiwendan ben amarakmi are yorokmo kerundoonman keroon.

²⁷Kwani keroonka, nub kuu komo yaambed kerengkanoob? Dowan! Keye dowad kuu komo? Nubbed Moses ye amob kuu awine kanduwenkoo? Yii, nub anam anduwen kuned kii. ²⁸Kedi, nubbed kedmengandimaub kuu, karub kane anam andaneen kuu Godbed yorokmo kerunaneen kumbedmo, Moses ye amob awine kandi yaambedban. ²⁹God kuu Yuudanmo yi Godoo? Ye kuu Yuudanban kangkon yi Godoo? Eyoka, Yuudanban kangkon yi God kuda, ³⁰amborom kuu God kuu mimo, ye kuu Yuudan kad wanabiwen yi anam andiwen kumbed yorokmo kerundene Yuudanban kad wanabindo yi kangkon yi ibmo anam andiwen kumbed yorokmo kerundi ye God kowe. ³¹Kwani kowe, anam andi kee awine kanduwen kumbed Moses ye amob kuu idiibban keroon dee? Dowan kii! Kekwanimban kedi, keyiib kuu anam andiwendan nub kuu amob kuu awine kankoonuwen kii.

Abraham Kuu Ye Anam Andimbed Yorokmo Kerunoon

4 ¹Nub awo amaan yiri Abraham, ye kuu yorokmo keruni dowad weng id kandoon kuu komo ande yedmanuub? ²Kedi, Abraham

kuu komo ambangkoon kumbed Godbed yorokmo kerunoon karen, kuye dowad kerengkan dakmi kuu yimin keroon karen, kumban God ye arinambo arimbedban. ³God Ye Weng Karadmo aombed kuu komo ande wongkoon? Kekamune yedmoon, “Abraham kuu God yaa anam andoone, Godbed ye kuu nendune yorokmo ande kine kowoon.” andoon.

⁴Kwane, karub od deme ambangkimaan kuye dowad kuu, ye deme awinoon ye kakman kuu korokbed munob koni yemanban, kukuu od deme yeman. ⁵Kumban karub kane ye kuu arewadan ongmene yorokmo kerundi ye God yaa anam andekore God ye deme awineni yorokmo kera andokban keroon kuu, ye anam andi kuu Godbed wedme yorokmo ande kine kowoon. ⁶Karub ma ye komo ambangkoonbedban anam andoon kumbed Godbed yorokmo ande kine kowoon ye karub kuu amun kerunoon. Kuye karub ye dowad Dewidbed kangkon ibmo kwane yedmoon,

⁷“Kane kane yi amob domabangki kuu are nonondandene,
yi amarakmi kuu mangkoon kuu amun kerundoon.

⁸Kane kane yi amarakmi kuu Yarimanbed buk aom wongkimokban kuu
amun kerundoon.” andoon.

⁹Amun kerundi keyiib kee kad wandiwendan yimanmo dee, kad wandindodan kangkon yiman dee? Dakmuwen kuu Abraham ye anam andi kuu Godbed wedme yorokmo ande kine kowoon. ¹⁰Abraham yaa kekamune demboon kuu komo yaron, ye kad wandoon yaron dee, wandindo yaron dee? Kad wandoon yaronban kad wandindo yaron yaambbed Godbed yorokmo ande kine kowoon kii! ¹¹Kwane, amaanbed Abraham kuu anam andoone Godbed ye kuu yorokmo ande kine kowoon ande korokbi yeman kad wandi kuu God yaambbed kandoon. Kukuu kad wandindo aron aombed kandoon. Kwana kowe, ye kuu kad wandindodan kane kane yi kuu anam andiwendan yi awodki keroon. Kwane keroon kumbed Godbed yi kuu yorokmo ande kingke nongkoboan. ¹²Kad wandiwendan kane kane yi kangkon yi anam andi yaambbed nub awo Abraham kad wandindo aron anam andoon kuye yoman dodkanmo winiib kuu Abraham kangkon yi awodki keroon.

¹³Abraham yoom ye yob yoom okad yimin yimin yaa yembed yariman keraneen ye weng kunduk kandiwen kuu Moses ye amob yaambbedban, anam andoon kumbed yorokmo kerunoon yaambbed kandiwen. ¹⁴Kedi, Moses ye amob yaambbed awine doriibdan kuu okad kumundin kandaniib kuu, anam andi kuu idiibban kwane weng kunduk kuu dawangmo dowan keraneen, ¹⁵amborom kuu Moses ye amob kuu amarakmi dian korokbimaan kowe God ye norin arud kanminimaan. Kumban kunaya amowiibban keroon kuu kwane amob domabangkiyiibban keroon.

¹⁶Kwani kowe, anam andi yaambbed weng kunduk kuu kandimaub. Kekamune kumbed weng kunduk kuu God ye kabamoon kondoon ye

mimyob dowaken yaambéd kondimaane Abraham ye job korem yiman anam keraneen. Kuku Moses ye amob awine dobiridan yimanmomban, kuku Abraham ye anam andi areb keriwendan kangkon yiman. Yi yoom nub yoom, ye kuu nub korem nuwambe. ¹⁷Kwamune areb kuu God Ye Weng aombéd yedme wongkoon, “Eb kuu ongmebdaane ambibkin yemoondan yi ambe kerewen.” andoon. Abrahambéd anam andoon ye God ye indob ari kuu Abraham kuu nuwambe. Kuye God kuu dukniwendan nen dembe wadkeri kondimaan. Komo komo kuyiib ma angkimbirindo yeman kuu Godbéd kwanok andaana kuyiib kerimaan kii.

¹⁸Abraham kuu weng kunduk anam id keru ye kiwaan ma wedmindo kunéd anam ande meedme doboroon kowe, ye kuu ambibkin yemoon ye awodki keroon. Godbéd ye yaa anak yedmoon, “Eb awoya ari kuu kekamune areb keraniib.” andoon kuu ibonmo keroon ye yaa. ¹⁹Ye weeb kuu 100 yaa keroon kowe ye kuu bobnemoon areb keroon kuu yekaadkeroon, kwane Sera kangkon kiomneen dana wooni yiminban kumban, ye anam andoon kuu wuudnindo. ²⁰Ye kuu God ye weng kunduk dowad anam andoon kuu ye yaa doombere winindo, kuyaa kuu kirokkarok kamindo. Ye anam andi kuu aromnene God yaa nambiri konoon. ²¹Kwane, yembéd kangdommo meenoon kuu God kuu ye weng kunduk yedme kowoon kuyaa kuu kwane ambangkaneen, aromkono yiminmo kowe. ²²Kekwanekob keyiib kee ye yaa kuu Godbéd yorokmo ande kine kowoon. ²³“Ye yaa kuu yorokmo ande kine kowoon.” andi ye weng wongkoon kuu yekirimo ye dowadmomban, ²⁴kangkon nub dowadiib. Nub kane kane nub Yariman Yesu bobnoon yirimbed nen dembe wadkeri konoon ye God yaa anam andanuubdan kuyaa kuu, Godbéd yorokmo ande kingke nongkobaneen. ²⁵Yesu kuu nub amarakmi dowadbed bobni yaa konekore, nub yaa yorokmo kerundi dowadbed ye kuu bobni yirimbed angkon nen dembe wadkeri konoon.

Yorokmo Kerundi Ye Idiib Irimaan

5 ¹Kwane kowe, nub kuu anam andi yaambéd bendune yorokmo kerundoon kowe, nub kuu nub Yariman Yesu Keresu yaambéd God yaa yewenuwiib keruwen. ²Yesu ye kuyaambéd nub kuu anam anduwen kumbéd kabamoon kondoon ye mimyob dowaken kee kandi ye ambongko nandekorub, kwane kibikee kuyaombéd awine doruub. Kwane, nub kuu God ye nambirimbon aom awunanuub ande arudkonoyiib kubuub kii. ³Kwane kumbédmomban, durud yewéd ye dabab kande doruub ye dowad kubuub kii, amborom kuu nubkaad durud yewéd ye id irimaan kuu kangdommo doberembiri, ⁴kwane kangdommo doberembiri ye id irimaan kuu komboon kaamoboone yorokmo dohiri, kwane komboon kaamoboone yorokmo dohiri ye id irimaan kuu niindem aom Godbéd anam kwananeen ande meedmi kowe. ⁵Kwane, niindem

aom Godbed anam kwananeen ande meedmi ye inamen kuu nub yaa odkenewiib kondimokban, amborom kuu Godbed nub yaa kondoon ye Kingkin Karadmo yaambbed nub niindem aom kuu ye mimyob dowaken onduknoon kowe.

⁶Kedi, nub kuu nubka aromkonoyiibban aron kuu Godbed aron kowoon yaa yimin kereen yaambbed, Keresu kuu God yaa angkurom korokbenuwendan nub dowad bobnoon. ⁷Yorokmoman ye dowad bobni kuu yobdood kai kowe, nimakarub kwanimokban, nimakarub mimimmo. Kwane, anam kerandameen kuu karub maambbed ye niindem aom arudne karub amun keye dowad bobnaniin andaneen, nimakarub mimim kuu. ⁸Kumban God yeka ye mimyob dowaken nub yaa keendaan ande korokboon kuu kei, nub kuu kwane amarakme doruubkob, Godbed Kinoona Monoonman Keresumbed nub dowad kuu bobnoon.

⁹Ye bobnoon kuye umkan kumbed nub kuu Godbed ben yorokmo kerundoon. Kwanoon kumbed inamen arimbed yeman kuu Yesu yaambbed God ye norin arud kuu nub ben burudandaneen kii! ¹⁰Kwane, nub kuu God ye bondan kuye aron kuyaa kuu, ye Mingki bobnoon yaambbed nub kuu God yaa kunum keruwen kowe, inamen arimbed yeman kuu ye wadkeri yaambbed nub kuu bobni yaa burudande bindaneen kii. ¹¹Kuu kumbedmomban, nub kangkon nub Yariman Yesu Keresu yaambbed God yaa kubi darewoob keruwen. Yesu yaambbed God yaa kunum keru kuu kanduwen kii.

Adam Yoom Keresu Yoom

¹²Kwana kowe, kuu kwamune kei, karub mimo yaambbed okad korem aom amarakmi aomdoron. Kwane amarakmi yaambbed bobni monoon. Kwanoon kowe, bobni kuu nimakarub korem yaa derendaroon, amborom kuu yi korem amarakmiwen kowe. ¹³Kedi, amarakmi kuu yedin okad kemaom kee awudoroonkob amaanbed Godbed amob kuu Moses yaa konoon kumban, amob minindo yaron kuu nimakarub kuu kuye amob domabangki ye kerekmen yaambbed doriib kuu God kuu wedmendandoon, kuye dowad dabab kondindo. ¹⁴Kwanoon kumban, Adam doboroonbed mene mene Moses doboroon yaa kuu nimakarub korem amarakmimaib kowe duknimaib. Adam kuu God ye kwane andi ye weng domabangkoon kumban, kwamune kamindodan yi kangkon amarakmiwen kumbed dukniwen. Adam kuu amaan mananeenman areb keroon, komo kamoon ye id iron kuu nimakarub korem yaa derendaroon kowe.

¹⁵Kumban God ye munob kondi yeman kuu Adam ye amarakmi arebban, kimyen. Kedi, karub mimo ye amarakmi yaambbed yemoon dukniwen kumban, inamen arimbed yeman kuu Godbed kabamoon kondoon ye mimyob dowakeniib karub mimo ye kabamoon kondoon ye mimyob dowaken yaambbed ye munob koni yemaniib kuu yemoon yaa

derendaroon, kuye karub kuu Yesu Keresu kii. ¹⁶Kumban God ye munob kondi yeman kuu karub mimo ye ambarakmi ye id iroon arebban. Kedi, mimo ambarakmoon kuye yoman kuu Godbed wengyunde dabab konoon, kumban yemooonmo ambarakmenabiwen kuye yoman kuu God ye munob kondi yeman kuu mene yemooon ben yorokmo kerundoon. ¹⁷Kwane, karub mimo yembed ambarakmoon kumbed kuyaron ari kuu bobnimbed nimakarub korem oonoon. Kumban inamen arimbed yeman kuu Godbed yewudmo kabamoon kondoon ye mimyob dowakeniib yorokmo kerundi munob kondooniib biwendan kuu karub mimo yaambad wad doberenib ye yoom oonendaniib, kuye karub kuu Yesu Keresu kii.

¹⁸Kwana kowe, karub mimombad mimo ambarakmoon kuye id iroon kuu, nimakarub korem yaa wengyunde dabab kondi. Kwamune areb kuu karub mimombad mimo yorokmo ambangkoon kuye id iroon kuu, nimakarub korem yaa wadkeri kondi ye yorokmo kerundi. ¹⁹Kedi, karub mimo God ye weng wengamberedandoon kumbed nimakarub yemooon kuu ben ambarakmidan kerundoon. Kowe kwamune areb kuu karub mimo God ye weng wengambere awine kandoon kumbed nimakarub yemooon kuu ben yorokmo kerundaneen kii.

²⁰Amob kuu Godbed Moses yaa konoon kuu nimakarub wabkad kere yi ambarakmi kuu yemooon keru yeman. Kumban ambarakmi kuu yemooon keroon kuu, God ye kabamoon kondoon ye mimyob dowaken kuu darewoob kere kuyaa burudande arimbed keroon. ²¹Kwanoon kumbed ambarakmi kuu bobni yaambad oonoon kwamune areb kuu, Godbed kabamoon kondoon ye mimyob dowaken kuu yorokmo dohiri yaambad oonaneen, nub Yariman Yesu Keresu yaambad wadkeri aron korem yeman kondi dowad.

Keresu Dowad Wad Doberem

6 ¹Kwani kowe, komo yedmanuub? Nub kuu kwane ambarakmembaranuubkob kabamoon kondoon ye mimyob dowaken keendembiri kuu kwane kaine darewoob kerembaraneenoo? ²Dowan kii! Ambarakmi yaa nub kuu bobnemooon areb keruwen kowe, komarewa kere kuye kerekmen yaambad dobaranuub? Dowan! ³Kuned, yiiwa nuwa nub korem kuu Yesu Keresu yaa anam anduwen kumbed baptais keruwen kuu Yesumbed bobnoon kwane nub kangkon ibmo daboknuwen kuu yibkaadkerindokowoo? ⁴Kwani kowe, nub baptais keruwen kuu ye yoom mangkemoon areb keruwen. Kwamune kumbed Keresu kuu ye Awodki ye nambiri yaromkonombad bobnoon yiri nen demboon kwamune areb, nub kangkon kuyaambad wadkeri yeeb ye kerekmen yaambad doberem.

⁵Kedi, nub kuu yembed bobnoon kwamune areb ibmo daboknuwen kowe, anam kuu nub kangkon ye kuu nen demboon kwamune areb ibmo daboknuwen. ⁶Kowe, nubkaadkeruwen kurin ye kad dowaken kuu

Yesu at ming ari bobnoon kumbed kuyiib bobnoon. Kwanoon kuyiib kuu ambarakmimbed kamime ye inamen kuu kan angka korari yeman, kukuu ambarakmi ye dabderem aom dobaraib andi yeman. ⁷ Amborom kuu karub kane ye kuu bobnoon kuu ambarakmi ye aromkonombed ye awinoon kuu dudbere obonmo keroon.

⁸ Kwane, nub kuu Keresu yoom ibmo bobnuwen kowe, nub anam anduwen kuu nub kuu ye yoom dobaranuub. ⁹ Amborom kuu nubkaad Yesu kuu bobnoon yirimbed nen demboon kuu ikakman ye kuu ma bobnaanban, kwane, bobnimbed ye yaa yariman keraanban kowe. ¹⁰ Ye kuu bobnoon kuu ambarakmi yaa mimo bobnoon, aron korem dowad, kumban ye wad doreen kuu God yaa nambiri koni dowadbed doreen. ¹¹ Kwamune areb kuu yiib kuu yedmime, “Ambarakmi yaa bobnemoon areb kerenub Yesu Keresu yaambad God yaa nambiri koni dowadbed doberem.” ande meenime.

¹² Kwane kowe, yiib id kuu dukni yeman kowe, korondaiwe yiib id kuu ambarakmimbed oonendaana arewa ye inamen dowaken yaa wengambere awinaib. ¹³ Kwane, yiib yona dingkia awene kuu inamen arewa ambangi yeman kere ambarakmi yaa konaib. Yiib kuu bobni ye kerekmen angka ben angkane wadkeri ye kerekmen yaa nongkoboan kowe, yiibka yiibmeren God yaa konenib, yiib yona dingkia awene kuu ben inamen yorokmo ambangi yeman kere ye yaa konime. ¹⁴ Kekamune keraniib kumbed ambarakmi kuu yiib yaa yariman keraanban, amborom kuu yiib kuu Moses ye amob ye dabderem aomban, yiib kuu God ye kabamoon kondoon ye mimyob dowaken ye dabderem aombad doriib kowe.

Inamen Yorokmo Awinime

¹⁵ Kowe komarewa? Nub kuu Moses ye amob ye dabderem aomban, God ye kabamoon kondoon ye mimyob dowaken ye dabderem aombad doruub kowe nub ambarakmi kuu are nonondandaneen kowe, ambarakmem andanuuwoo? Dowan kii! ¹⁶ Yiib kuu karub kane ye dabderem yiri dobere no deme awinembiridan kere ye wengmo wengambere awini dowad yiibka konaniib kuu, ye wengmo wengambere awinimaib kumbed ye kuu yiib korok keraneene ye dabderem yiri dobere no deme awinembiridan keraniib kuu yiibkaadkerindokowoo? Yiib kuu ambarakmi ye dabderem yiri dobere ambarakmi ye dememo awinembiridan keraniib kuyiib kuu nenwene bobni ari nongkobaneen. Kwane, yiib kuu God ye weng wengambere awini ye dabderem yiri dobere no deme awinembiridan keraniib kuyiib kuu nenwene yorokmo kerundi ari nongkobaneen. ¹⁷ Kurin anuk kuu yiib kuu ambarakmi ye dabderem yiri dobere ambarakmi ye deme awinembiridan keruwen kumban, kuyaa korondenib yiib inamen koremiibbed yiib oonime andoon

ye kedmengkandi ye kerekmen yaambéd wengambere awinimaib kowe, God yaa eso andaán. ¹⁸Kwane, yíib kuu ambarakmi yaa ben obonmo kerundoone, inamen yorokmo ye dabderem yiri dobere inamen yorokmo ye dememo awinembiridan keríwen.

¹⁹Keye weng wongkaan kee nimakarub yi dohiri kerekmen yaambéd kuruwak weng wongkaan, amborom kuu yíib kuu yíib id ye kerekmen yaambéd yíibka inamen kande kaadkeri kuu wuudnoon kowe. Kurin anuk kuu yíib kuu yíib yona dingkia awene kuu nenem kami ye dabderem yiri dobere kuye dememo awinembiri yeman kerenib, ambarakmiyíib darewoob kere weneen ye inamen arewayíib yaa kondimaib. Kwamune areb kuu kibikee yíib yona dingkia awene kuu inamen yorokmo ye dabderem yiri dobere kuye dememo awinembiridan kerime, karadmo kerí dowad. ²⁰Yíib kuu anukbed ambarakmi ye dabderem yiri dobere kuye dememo awinembiridan keríwen kuu, inamen yorokmo kuu yíib yaa ma oonindo. ²¹Yíib kuu inamen keyíib kee kurin anuk ambangkiwen kumban, kibikee kuyaa karak bobniwen kuu yíib yaa kakman komo kandiwen? Keye inamen ye id irimaan kuu bobni kii! ²²Kumban kibikee yíib kuu ambarakmi yaambéd dudbere ben obonmo kerundoone God ye deme no awinembiridan keríwen kowe, karadmo keríwen. Kwane, kuye id irimaan kuu wadkeri aron korem. ²³Kedi, ambarakmi ye deme ye kakman kuu bobni, kumban God ye munob kondi yeman kuu wadkeri aron korem, nub Yariman Yesu Keresu yaambéd.

Awani Kerekmen Yaambéd Kuruweng

7 ¹Ne kuristen angkodmia, ne kuu Moses ye amob yikaaddan yaa dakmiin kowe, weng ke yedmandamiin kee yíibkaadkeríwen manok andaán. Amobbed kuu karub yaa oonimaan kuu wad dobirimaan ye aron yaambédmo. ²Kuruweng kuu kekamune. Wonong yu karub awaneen kuu wad dobirimaan kuu amobbed komo kwame andoon kuu yu kuu yinmone korondiyíibban wengambere awine kandimo kaimaun. Kumban karub bobnimaan kuu yu kuu obonmo, amobbed ye dowad yu kuu ma awindimokban. ³Kwana kowe, karub kuu bobnindo wad doreen kumbed wonong kuu wene karub mamaa awananuun kuu, yu kuu nenem kami wonong kereen andaniib. Kumban wonong yu karub bobnoonbed kuu awani amobbed yu kuu ma awinendindo kowe, obonmo kereen kowe, wene karub mamaa awananuun kuu nenem wonong andaibban.

⁴Kwane kowe, ne kuristen angkodmia, yíib kuu Keresu ye id bobnoon kumbed yíiwíib Moses ye amob yaa kuu bobniwen. Kwane, yíib kuu karub mim kuyeman ye dowad kerime anded, kuyíib kuu bobnoon yirimbed nenkoonoon kuyíib kuye karub ye dowad. Kwane, yíib yoom ne yoom God yaa kuu idiib kowe irime anded. ⁵Kedi, kurin kuu nub kuu id ye dowakenbed kinban yarimaan. Kukuu nub wabkadbed Moses ye amob

yaambed ambarakmi ye dowakenbed demboon. Kuyiib kumbed nub id aom ambangkoon, kowe bobni dowad id irenabuwen. ⁶Kumban kibikee, kurin anuk komo nub yaa yerengkoon kuyiib kuyaa kuu bobnuwen kowe, nub kuu Moses ye amob yaa kuu ben dudbere domondoon. Kuku kiwaan yeweb God ye Kingkin ye kerekmenbed nub kuu ambangke awinime andi dowad kwanoon, kurin ye kiwaan amob wongkiwen yaambed ambangke awinime andi dowadban.

Ambarakmiyib Amowiib

⁷Kwani kowe, komo ande yedmanuub? Moses ye amob kuu ambarakmi andanuuwo? Dowan kii! Anam kuu ambarakmi ye deme kuu amobbed korokbimaan kumbed ambarakmi kuu wedme nekaadkerimain. Kwane, amob kuyaom kuu “Yena yi yiribman yaa dowaken keraib.” ande yedmino karen, kuye inamen arewa ongme nekaadkerindo karen. ⁸Kumban ambarakmimbed keye amob yaambed ne kuu denekmen awinewoon kuu yena yi yiribman yaa dowaken keru ye inamen maa maa korem ben bangkawoon. Amborom kuu amob ye kerekmen angkara keroon karen, ambarakmi kuu ambangkindeban karen. ⁹Anuk yiri kuu ne kuu Moses ye amob ye kerekmen angkarambed wad dobaraan, kumban Moses ye amob weng neyiib yaa monoon kuu, ambarakmi kuu yaro dore wadkere ne niindem aom demboone ¹⁰kingkin kerekmen yaa kuu bobnaan. Wedmaan kuu Moses ye amob weng kee wadkeri kondi dowad monok andi yeman kumban, anam kuu bobni kanmonoon. ¹¹Amborom kuu ambarakmimbed Moses ye amob weng yaambed denekmen wedmewekore, birowoon. Kowe Moses ye amob weng yaambed ambarakmimbed ne kuu neene bob kowoon.

¹²Kowe, Moses ye amob yeka yekanmo kuu karadmo, angkon Godbed kwamime andi ye weng kuu karadmo, kuu yorokmo, angkon amun kai. ¹³Kwani kowe, barang amun yeman kee, ne neene bob kowi yeman keroon dee? Dowan kii! Kuned kuu ambarakmimbed kuu barang amun yeman keyaambed bobni kanmonoon. Kwanoon kuu “O anam kuu ambarakmi kuu inamen arewa kii!” ande wedmi yeman. Kowe, Godbed kwamime andi ye weng yaambed “Ambarakmi kuu uniwon karakwon kai.” ande wedmi yeman kerok anded.

Amun Kamiyib Inamen Arewayiib

¹⁴Nub kuu nubkaad, Moses ye amob kuu kingkin ye kerekmen yaambed andowoon. Kumban ne kuu id ye dowaken yaambed doriin, ne kuu ambarakmi ye dabderem yiri dobereni ambarakmi ye deme awinembiri ye karub keraan. ¹⁵Kedi, komo komo ambarakmimain kuu komarewa kii? Nekaadban ii. Nembed amun amun kwama ande ne dowaken kerimain kuu, ne kwamune kamimokban, ambarakmimbed

kebenewoon kowe. Ma, nembed miin dowakenban kuu kwamune kamain ande meenimain kuu kuyaa kamimain. ¹⁶Nembed dowakenban yaa kamaan kuu kembed korokboon kuu ee yimin andaan kuu Moses ye amob kuu amunmo. ¹⁷Kwani kowe, inamen arewa kuyiib awine kandi kuu ne mim nembed kamimokban, kumban kuyiib kuu ambarakmi ne aom doreen kumbed kamimaan kii. ¹⁸Ne nekaad, amun kuu ne aom kuu ma dorokban, ne id ye aromkono kuyaom kui. Ne kuu amun kami ye inamen dowakeniib kumban, ne kuu kwamune kaminban. ¹⁹Kedi, nembed komo kamimain kuu dowakeniib keraan ye amun kamimban, yii, dowakenban keraan ye miin arewa kami kumbed kamembirimain. ²⁰Kwane, ne dowakenban kuu kwamune kamain ande meenimain kuu kuyaa kamimain kuu, nembedban ambarakmi ne niindem aom doreen kumbed ambangkimaan kii.

²¹Kwane, akmaan kuu dohiri kiwaan kee, amun kami ambangkandamiin kuu inamen arewa kuu ne yaa ibmo doreen. ²²Amborom kuu ne niindem aom kuu amob God yaambéd monoon kuyaa kuu kubaan, ²³kumban ne wedmiina ne ida dingkia yona kuyaom kuu amob arewambéd awine ambangkimaan. Kuye amob arewa kumbed ne inamen aom kuu yimin kii andimain ye amob yaa burudandande nangbimaan. Kuku ne ida dingkia yona ben ambarakmimbéd awine ambangkimaan ye amob ye wii aom kaanimaan. ²⁴Ne kuu miin kubiyiibbanman anam kii! Kanembed id kembed bobni yaa ne nenweneen kee burudande obon kawaneen? ²⁵Godbed kuda. Kowe God yaa eso andaan kii, nub Yariman Yesu Keresu yaambéd!

Kwani kowe, kibikee neka ne inamen aom kuu God ye amob ye dabderem yiri dobere ye deme awinembiri ye karub kerani, ne id ye dowaken aom kuu ambarakmi ye dabderem yiri dobere ye deme awinembiri ye karub keraan.

Kingkin Karadmo Aombed Wad Dobiri

8 ¹Kwani kowe, yiib kuu kibikee Yesu Keresu yaambéd doriib kuu wengyundi ye dabab ma kandaibban. ²Amborom kuu Yesu Keresu yaambéd aron korem ye wadkeri kondi ye Kingkin ye amobbed ambarakmiyiib bobniyiibbed nub oonendi yaa kuu yiib ben obon kerundoon kowe. ³Kwane, id ye dowakenbed Moses ye amob kuu kankubunoone wuud kere ambangkindeban keroon kumban, Godbed ambangke yimin keroon. Godbed ye Dana nenkowoone ambarakmidan areb kere nub ambarakmi are nub biddi dowad bobnoon kowe, id ye dowaken ye ambarakmi yaa kuu wengyunde dabab konoon. ⁴Kwanoked nub kuu yorokmo kerunde God ye amob kumundinmo ye kerekmen yaambéd yiminmo kerundok, id ye dowaken yaambédban Kingkin ye kerekmen yaambéd doruubdan kumbed.

⁵Kedi, kane kane yi kuu id ye dowaken ye kerekmen yaambéd doriib kuu, yi inamen korem kuu kuye dowaken yaa angkeen. Kumban kane kane yi kuu Kingkin ye kerekmen yaambéd doriib kuu, yi inamen korem kuu Kingkin ye dowaken yaa angkeen. ⁶Kwane, id ye dowaken ye inamen kuu bobni kondi yeman, kumban Kingkinbed kangkadmeen ye inamen kuu aron korem ye wadkeriyiib yewenubmo dobiriyiib bangkandi yeman. ⁷Amborom kuu id ye dowaken ye inamen kuu God yaa bon keroon kowe, God ye amob ye dabderem yiri dobirimokban, kwanindeban kii. ⁸Karub kane kane yi kuu id ye dowaken yaambéd doriib kuu God yaa kubi dowaken konindeban.

⁹Kumban yiib kuyiib kuu id ye dowaken yaambéd dorokban, kuyiib kuu Kingkin ye dowaken yaambéd doriib, God ye Kingkinbed yiib aom doreen kowe. Kumban, kane ye kuu Keresu ye Kingkiniib ye aom dorokban kuu ye kuu Keresu yemanban. ¹⁰Kwane, Keresu yiib aom doreen kuu anam keraneen kuu, yiib id kuu amarakmi dowadbed bobnoon kuned, yiib kingkin kuu yorokmo keridowadbed wad doriib. ¹¹Kwane, Yesu bobnoon yirimbed nen demboonman ye Kingkin kuu yiib niindem aom doreen kuu anam keraneen kuu, yiib id kuu duknaniib kowe, Godbed ye Kingkin yiib niindem aom doreen kumbed yiib id kuyaa kuu wadkeri konaneen.

¹²Kuyiib kowe, angkodmia, nub kuu dungkumiib, kumban dungkum kuu id ye dowaken ye kerekmen yaambéd dohiri yemanban. ¹³Amborom kuu yiib kuu id ye dowaken ye kerekmen yaambéd dobaraniib kuu yiib bobnaniib kowe. Kumban yiib kuu Kingkin Karadmo yaambéd id ye dowaken ye abdon kami kuu aye bob kowimamaniib kuu yiib kuu wad dobaraniib. ¹⁴Amborom kuu kane kane God ye Kingkinbed kinbaana doriib kuu God ye meed kii. ¹⁵Yiibbed Kingkin Karadmo kuu nendiwen kuu yiib ben yena yi dabderem yiri dobere no deme awinembiri ye karub ongme unimbed oonendi dowadban, kuuu yiib kuu God ye meed keridowad Kingkin Karadmo kuu nendiwen. Kwanikob nub kuu God yaa “Ambe,“ Ambe” ande baandimaub, Kingkin Karadmo yaambéd. ¹⁶Kingkin Karadmo yekareb mene nub kingkin yaa inekored nub kuu God ye dana meed kii ande yedmimaan. ¹⁷Nub kuu ye meed keruwen kowe, ye dana ye yumbon ongmoon kuu nub yaa kondoon, Keresu ye yumbon ibmo. Kumban Keresumbed durud yewed kandoon kwamune nuwiib kandanuub kumbed, ye nambiri aom kuu nuwiib nekwanuub.

Nambiri Amaan Ari

¹⁸Kibireb durud yewed kanduub kuu barang embeng, kuuu nambiri nub aom amaan ari ben korokbendandameen kuyaa kuu kumun

^a 8:15Kuuu Aram wengbed *Abba* ande wongkoon.

kinindeban ande meenaan. ¹⁹Ongmenaboon ye kumkam korem kumbed Godbed ye dana meed ben korokbok ande nindorokiibbed meedme doriib. ²⁰Kwane, ongmenaboon ye kumkam korem kuu yi anam id keru ye kiwaan ma wedmindo, kuu yika yi dowakenbedban, God ye dowaken kwanok andoon yaambbed kwaniwen. Godbed weng ongmoone kwamunaneen andiwen kuu, ²¹yi deende weniib yaa kuu Godbed nen obon kerundekore, God ye dana meed yi obonmo dobiri nambiriyiib kuyaom kuu ben nongkobaneen.

²²Nub nubkaadkeruwen ongmenaboon ye kumkam korem kuu dana wooni ye yewed areb wareki kame wonwonberiib kuu andowoon yirimbed mene kibikee kuu kwane kamiib. ²³Kwane, yimbedmomban nub kane kane Godbed amaan munobmo bangkandi yeman ibduruk kondoon ye Kingkin kanduwen kwangkong nub niindem aombbed wareki kamuub. Kwanuub kuu nub kuu ben ye dana meed kerok nindorokiibbed ande meedmuub, nub id amonombe yeeb ongmendok andi kui.

²⁴Amborom kuu kwananeen ande meedmuwen kumbed Godbed nub kuu bobni yaa ben burudande bindoon kowe. Kumban karub kane ye kuu Godbed kwananeen ande meedmoon kumbed wedme kandoon kuu, ye kuu awine kandoon kowe kukuu Godbed kwananeen andi yemanban kii. Kanembed awine kandoon yeman ye dowad Godbed kwananeen ande meedmaneen? Dowan! ²⁵Kumban nub kuu mogeed awine kandindo yeman ye dowad Godbed kwananeen ande meedmanuub kuu yodbirimbam emamombbed meedmuub kii.

²⁶Kwamune areb kuu Kingkin Karadmo kuu nub aromkonoyiibban yaa kuu yembed awandimaan. Komo dowadbed kurikuri keranuub kuu nub koron, kumban Kingkin Karadmombbed yeka nub dabab kandaib andi dowad aningko wengbed dakme dorinban kukui andinban kumbed warekane God yaa komkimaan. ²⁷Kwane, nub niindem aom onme andangkimaan ye karub, ye kuu Kingkin Karadmo ye inamen meeni kuu yekaad, amborom kuu Kingkin Karadmombbed God ye karadmodan yi dabab kandaib andi dowad God ye inamen dowaken yaambbed God yaa komkimaan.

God Yaambbed Kumkam Korem Yaa Burudanduwen

²⁸Kwane, nub nubkaad kumkam korem yaambbed kuu Godbed amun amun kerundi dowad ambangkimaan, kane kane God yaa mimyob dowaken keeniwendan yaa. Kukuu ye inamen dowaken ye kerekmen yaambbed baandoondan yaa kui. ²⁹Komoyiibkob, Godbed kurin yirimbed kinoondan nub kuu yembed ye Mingki areb keru ye dowad ben andokbe wuroon. Kwanoon kumbed ye Mingki kuu damana yemoon yi ambang kerok anded. ³⁰Kwane, ben andokbe wuroondan kuu ye kangkon yi yaa baandoon. Kwane, yembed baandoondan kuu ye kangkon ben ye

arinambo arimbed yorokmo kerundoon. Kwane, yembed yorokmo kerundoondan kuu ye kangkon yi yaa nambiri kondoon.

³¹Kwane kowe, keyaa keyiib kee nub kuu komombed inande yedmanuub? God kuu nub kerekmen yaa doreen kowe, kanembed nub yaa manmo kere burudande doraneen? Dowan. ³²God kuu ye Mingki anam kuu yeka ma awine amuknindo, aye kowidan yi dingki ari nenkwoon, nub korem bobni yaa burudande bindi dowad. Kwanikob, kuye God kuu Yesu nub yaa kondoon kumbed ari kuu, nub ye kerekmen dobiri dowad kangkon kumkam korem munobmo kondaneenoo? Anamaa, kwananeena. ³³Kanembed dabab weng Godbed kinoondan ari kanmananeen? Dowan, God kuu yi yaa ye arinambo arimbed yorokmo kerundi ye karub kowe. ³⁴Kanembed wengyundi ye dabab Godbed kinoondan yaa kondaneen? Dowan, Yesu Keresu kuu ye kuu bobnoon kumbed ari kuu, ye kuu bobnoon yirimbed nenkoonoone wadkeron ye karub, ye kuu God ye wiwi angka dorene nub dabab kandaib andi dowad God yaa dakmimaan. ³⁵Kanembed Keresu ye mimyob dowaken yaa kuu nub bendune andokbaneen? Dababbed dee, yobdoodbed dee, yenbande durud kondimbed dee, mungimbed dee, yiribmaniibbanbed dee, arud ye barangbed dee, aye kowidanbed dee? Dowan kii! ³⁶Nub kuu God Ye Weng aombed wongkoon keyareb kei,

“God, eb dowadbed nub kuu bobni ye arud aom aron korem kirimonimaub,
nub kuu sibi yenbandimaib aom winimaib areb kamendimaib.”
andoon.

³⁷Kumban, kumkam korem kuyaa kuu nub yaa mimyob dowaken keendimaan ye karub yaambbed nub kuu korem burudande arimo doruwen. ³⁸Kedi, ne kuu inamen ongme kangdommo awinaan kuu, bobnimbed o wadkerimbed o engyusbed o awad arewa arewadanbed o kibik yemanbed o amaan ari yemanbed o ³⁹ambab ari yemanbed o ambab yiri yemanbed o kumkam ongmenaboone ye barang maambbed kuu God ye mimyob dowaken nub Yariman Yesu Keresu aom angkeen yaa kuu nub ma ben andokbaanban.

God Ye Kini

9 ¹Ne kuu dudainban, Kingkin Karadmombbed ne inamen meeni ye kiwaan yaa baamone yedmewoone, Keresu yaambbed anam ke yedmaan kei. ²Ne kuu kubiyiibban darewoowiib kirod womoninban ye durudiib ne niindem aom kandaan. ³⁻⁴Nangkodmia, kubiyiibban keraan amborom kuu ne weng mimodan, Israeldan kui, yi yemoon kuu amonombindo. Meenaan kuu amun kuu Godbed ne yaa ambemonewe ne Yesu ye kerekmen yaa doriin kuu burudankare domowaneen kumbed yi amonombaniib manok ande meendobaan. Kedi, yi kuu bendune God

ye dana meed kerundi ye yumbon kuu yiman, kwane God ye nambiri kuu yiman, kwane Abraham awene yoom amob weng ongmenaboon kuu yiman, kwane amob angko angkoyiib angkon yenayiib kondoon kuu yiman, kwane kurikuri boyambib darewoob ye kurikuri kerekmen kuu yiman, kwane weng kunduk kuu yiman kii. ⁵Kwane awo awoya Abraham awene kuu yikanmo, kwane karub ye kerekmen yaambbed Godbed Kinoona Monoonman Keresu kuu yikanmo kii. Ye kuu korem burudande arimbed ye God, aron korem korembbed yaningko kankoonem! Anam kwanok.

⁶Kumban yi kuu Yesu yaa anam andindo kuu God ye weng kuu komboroon andi yemanban. Kedi, kingkin ye kerekmen yaambbed Israeldan keriwendan kuu karub ye kerekmen yaambbed Israel ye awo awoya ari yaambbedmomban. ⁷Kwane, karub ye kerekmen yaambbed Abraham ye awo ayowa ari kuu yi koremban yenamo kuu kingkin ye kerekmen yaambbed Abraham ye dana meed keriwen. Anam kuu kei, God Ye Weng aombbed yedme wongkoon, “Aisek ye yobbed kuned kuu eb ayowa ebman keraneen kii.” andoon. ⁸Weng angkara kuu kei. Dian angka karubbed dana wanabiib kumbed yi kuu God ye dana meed keroon kii andengkokban, weng kunduk yaambbed dana wanabiib kumbed ye dana meed keroon kii andengkandeen. ⁹Kowe, weng kunduk kekamune ande wongkoon kei, “Aron kinoon kuyaa ne ikakman mananiin kuu Sera karub dana kuu nendanuun.” andoon.

¹⁰Kumbedmomban, Rebeka yu meed kuu karub dana ayoob dabak yi awodki kuu mimo, nub awo Aisek kui. ¹¹⁻¹²Kuned yi woonindombbed God yeka ye inamenmombbed kwanok dowad dana mimo kine yu yaa yedmendoon, “Ayi kuu ningki ye kubun yiri ye deme awini ye karub keraneen.” andoon. Kwanandoon yaron kuu dana ayoob kuu amun o arewa ma kamindo kowe, Godbed dana mimo kinoon kuu yekareb baandoon yaambbed, yi komo ambangkiwen yaambbedban. ¹³God Ye Weng aombbed yedme wongkoon kuu kekamune keroon kei, “Yekob kuu mimyob dowaken keendaan kumban Isau kuu odkeneb darewoob kere akmendandaan.” andoon.

¹⁴Ningki Yekob yoom ayi Isau yoom yi dowad Godbed kwanandoon kowe, nub kuu komo andanuub, “God ye inamen kuu yorokmomban.” andanuwoo? Dowan kii! ¹⁵Kedi, Moses yaa kekamune yedmenoon, “Ne mimyob keende kakman are nonondandi kuu kane ye yaa keendaan kuyaa kumbedmo, kwane ne mimyob keendi kuu kane ye yaa keendaan kuyaa kumbedmo.” andoon.

¹⁶Kwani kowe, Godbed nimakarub kini kuu karub ye inamen awine kandi yaambbed o karub ye kami yaambbed angkumonimban, God yeka ye mimyob keende kakman are nonondandi yaambbed kii. ¹⁷Kedi, God

Ye Weng Karadmo aombed king Fero yaa kekamune yedme wongkoon, “Nembed nen ari kowaan ye dowad kuu kei, eb yaambed ne aromkono ben korokbi dowadiib, ne aningko kuu ben okad yimin yimin korem yaa ben dakmi dowad kii.” andoon. ¹⁸Kwanikob, God kuu kane yaa mimyob keende kakman are nonondandi kuu dowakeniib kerunaneen kuyaamo kwananeen, kwane kane ye niindem aom kuu kamkono kerok andi kuu dowakeniib kerunaneen kuyaamo kwananeen.

¹⁹Yiib kuyaom kuu karub maambed ne yaa yedmewaneen, “Karub kuu God ye meeni dowaken ongmoon kuyaa kuu ma wune kankorarindeban kowe, komande God kuu nub yaa kuu ambarakmiwen kii ande kadwondimaan?” andaneen. ²⁰Kumban eb kuu kanekob God ye weng bidkone inande dakmaneeb? Yiminbanoo! Eb kuu Godbed ongme kowoon kumbed ye yaa yedmaneeb, “Komande kekamune ongmeuwen kee?” andaneeb kuu yiminoo? Dowan. ²¹Meneki awene okad nunungbed ongmi ye karub kuu ye dowaken yaambed okad nunung kumundin mimo agoon kumbed yena kuu orokbon darewoob aronki arimo dini yeman, yena kuu iriwamub be nongkobe be kiranmi yeman ongmenabaneen kuu yimin kuda.

²²Ma, Godbed ye arud darewoob ambarakmidan yaayiib ye aromkonoyiib korokbandameen kumban, arud darewoob kerundoondan monmari dowad nekwoon kuyaa kuu yodbirimban ema darewoobbed meedme doreen kii. ²³Ma, kwanoon kuu ye nambiri ye amun amun yemoon kuu mimyob keende kakman are nonondandidan yaa kaadkerime ande korokbi dowad kii. Yi kuu nambiri kandi dowad kurinbed nekwoon ye karuwa nimaya. ²⁴Kukuu nub kii, yembed baande kinoondan, Yuudan yaambedmomban ambibkin koremdan yaambed kwangkong baande kinoon kui. ²⁵God Ye Weng buk Hosea aombed kekamune yedme wongkoon,

“Ne karuwa nimaya andindodan, Yuudanban kui, yi kuu nembed ne karuwa nimaya ande baandaniin, kwane ne mimyob dowaken keendindo ye wonong kuu nembed ne mimyob dowaken keendaan ye wonong ande baandaniin.”

²⁶ “Kwane, ‘Yiib kuu ne karuwa nimayamban.’ ande yedmoon ye yumbon arimbed yi kuu ‘Wad doreen ye God ye dana meed.’ ande yedmaneeb.”

²⁷ Aisaiyambed Israeldan yi dowad baande yedmoon,

“Israeldan kuu miin yemoon kere karamok kebed yaa kubuk mimim be kimingki areb keraniib kumban, yi koremban mimimmo kuu bobni yaa burudande bindaneen.

²⁸ Amborom kuu Yarimanbed okad yimin yimin korem yaa wene yi ambarakmi yaa kirodmo wengyundi ye dabab konde yenbande dowan keraneen kowe.” andoon.

²⁹Aisaiyambed anukbed Israeldan yi dowad yedmoon kekamune, “Aromkonomo Ye Yarimanbed nub yenbandi yaa korondindo karen, Sodomiiib Gomorayiiib areb keruwen karen.” andoon.

Komande Israeldan Anam Andindo?

³⁰Kowe, nub kuu komo andanuub? Ke andanuub kei. Yuudanban kuu nubka nub aromkonombed God yaa yorokmo doberem andindo kumban, yi anam andimbed God ye kerekmen yaa ben yorokmo kerundoon.

³¹Kumban Yuudan kuu nubka nub aromkonombed amowiiib awine yorokmo doberem andiwen kumban, yorokmo kerindo. ³²Komoyiiibkob? Kuyaa kuu yi kuu amob awine yorokmo doberem andiwen kuu yi anam andi yaambdaban ambangki yaambd kowe. Yi kuu Yesu yaa anam andindo kowe, yi dowad kiwaan yiri boknandi bot keroon ye karub Yesu kuyaambd yi kuu boknandiwen. ³³God Ye Weng aombd kekamune yedme wongkoon,

“Kedi, Saiyon aom kuu bot areb karub nenkowaan kumbd nimakarub yi boknandimbon keroon.

Kukuu dumnad areb kumbd manmo kerimaib.

Kwane, kane kane kuu kuye karub yaa anam andaniib kuu yi anam andi kuu idiibmo keraneen.” andoon.

10 ¹Angkodmia, Yuudan yi dowad ne niindem aom dowaken anamiib God yaa kurikuriyiiib kuu anam andibka bobni yaa burudande bindok andid. ²Yi dowad ke dakme korokbaan kei, yi kuu nindorok darewoobd God yaa doriib kii, kumban God yaa kaadkeri ye kerekmen yaambdaban. ³Kwane, yi kuu God yaambd ben yorokmo kerundi kuu yi koron kumbd, yika yikareb yorokmo inamen ongme kowem ande onmiwen. Kowe, yi kuu yika kankubune God ye yorokmo kerundi ye dabderem yiri dobirindo keruwen. ⁴Kwane, yorokmo keridowad Moses ye amob awine yimin dowan keridowad ye karub kuu Yesu Keresu kowe, anam andiwendan korem kuu yorokmo kerundoon.

Bobni Yaa Burudande Bindi

⁵Mosesbed amob yaambd yorokmo dobirime andi ye kiwaan kuu kamune andangke yedmoon, “Karub kuu amob ye inamen kee awine ambangkaneen kuu keyaambd dobaraneen.” andoon. ⁶Kumban anam andi yaambd yorokmo keriwendan kuu kwamune yedmimaib, “Eb niindem aombd kekamune dakmaab, ‘Keresu nub bindok ande nen yiri kamini dowad Ewen ari daananiin.’ andaab. ⁷O kekamune dakmaab, ‘Keresu nub bindok ande dukne dangkoro dobirimbon yirimbed ari nen kamini dowad kuyaa kawananiin.’ andaab.” kwane andimaib. ⁸Kumban komo andanuub? God Ye Weng ke dakmem kei, “God ye weng kuu ambabban yiiib dia. Kuye weng dakmaniib kuu yimin, kuye weng

yaa meenaniib kuu yimin.” andem. Kukuu anam andi ye weng nubbed kanyare daandimaub. Weng kuu kei.

⁹Ebka eb mongkodkono daande kamune yedmaneeb, “Yesu kuu Yariman kii.” ande eb niindem aombed anam Godbed bobnoon yirimbed nenkoonoon andaneeb kuu, eb kuu bobni yaa burudande nendaneen.

¹⁰Kedi, yiib niindem aom kumbed anam andiwe yorokmo kerundoon, kwane yiib mongkodkono kumbed “Yesu kuu Yariman kii.” ande yedmiwe bobni yaa burudande bindoon kii. ¹¹God Ye Weng Karadmo aombed kekamune yedme wongkoon, “Kane kane ye yaa anam andaniib kuu karak bobnaibban, bobni yaa burudande bindaneen kowe.” andoon. ¹²Kedi, Yuudan o Yuudanban ma kimyen keraanban, yi ayoob kuu yi Yariman kuu mimo, ye kuu nimakarub korem yi Yariman, kwane ye kuu kane kane yi kuu ye yaa baandimaibdan korem kuu yiminmo amun kerundimaan. ¹³Amborom kuu God Ye Weng aombed kekamune yedme wongkoon, “Kane kanembed Yariman yaningko yaa baandaniib kuu yi korem kuu bobni yaa burudande bindaneen.” andoon.

¹⁴Kwane, komarewa kere ye kane kane God yaa anam andindo kumbed ye yaa baandaniib? Dowan, anam andaniib kumbed ye yaa baandaniib. Kwane, komarewa kere God ye weng ma wengambirindo kumbed ye yaa anam andaniib? Dowan, wengambaraniib kumbed anam andaniib. Kwane, komarewa kere karub maambed yiyiib yaa wene God ye weng daandindo kumbed God ye weng wengambaraniib? Dowan, karub maambed wene daandaneen kumbed wengambaraniib. ¹⁵Kwane, komarewa kere ye yaa God ye weng kanwene daandaniib, kukuu yena ben nongkoboone yiyiib yaa winiwen kumbed kii. God Ye Weng aombed yedme wongkoon kwamunemo, “Kane kane weng amun kanminiwen kuu amun yeman kii!” andoon.

¹⁶Kumban Yuudan yi koremban yenamo weng amun awine kandiwen. Kedi, Aisaiyambed kekamune yedmoon, “Yariman, kanembed nub weng kuu ma awine kandoon? Dowan!” andoon. ¹⁷Kwani kowe, anam andi kuu weng wengambiri yaambed minimaan. Kwane, wengambiri kuu Yesu ye weng kanwene daandi yaambed minimaan.

¹⁸Kumban nembed kaamonaan kuu, “Yuudan keyiib kee wengambirindoyoo?” andaan. Anam kuu wengambiriwen kuda. God Ye Weng aombed kekamune yedme wongkoon,

“Godbed komo kamenaboon ye weng kanyariwe okad korem yaa weneboon,

kuye weng kuu okad yimin yimin yaa derenkoroon.” andoon.

¹⁹Nembed ikakman angkon kaamonaan, “Yuudan kuu weng kee id kandindoyoo?” andaan. Weng ibduruk kee, Godbed Yuudan yaa yedmoon, Moses yaambed,

“Nembed yiib kuu ongmendaniina, ambibkin mimo kerindodan ne yaa anam andaniib kumbed yiib kuu yi yaa wungkandaniib, yiib kuu ongmendaniina, kaadkere kandindo ye ambibkandan yemoon ne yaa anam andaniib kumbed yiib kuu yi yaa norin wandaniib kii.” andoon.

²⁰Weng maa kee, Godbed Aisaiya yaa weng kee konoone arudkonomo yedmoon,

“Ne ande onme kereknokbandan kumbed wedmewiwen, ne ande kaamonindodan kuyaa kuu mene angkadaraan kii.” andoon.

²¹Weng maa kee, Godbed Yuudan yi dowad kekamune yedmoon, “Amkimo kaimbed mene miriknoon kuu neyiyib yaa minime ande dingki yiraan, wabkad kere bot korok keriwendan yaa.” andoon.

Yuudan Yemoonban Kinoon

11 ¹Kwane, nembed kaamonaan. Ye kinoondan, Yuudan kui, yi kuu Godbed wunekarundoono? Dowan kii! Kedi, neka ne kuu Israelman, ne awo kuu Abraham yaambéd doraan, kwane ne amyenimbon kuu Benjamin kui. ²God kuu yembed andowoon yirimbed yekaadkerundoon ye karuwa nimaya kuu ma wunekarundindo. God Ye Weng Karadmo aombéd Elaidya ye dowad yedme wongkoon kuu yiibkaad kuda. Elaidyambéd Israeldan yaa ambemendok ande God yaa kekamune yedmoon, ³“Yariman, yi kumbed eb profesidan yeene nongkobénib eb yaa munob kabdi yeman kabdimaib ye bot wuubimbon kuu monmariwen kii. Eb yaa anam andiwendan kuyaom kuu ne kirimó nembedmo wad doriin kumban, ne kangkon neem ande kamiib kii.” andoon. ⁴Kumban Godbed komo inande yedmenoon? Kekamune yedmoon, “Ne kuu karub 7,000iib kuruwak god yaningko Baal yaa bumangkindo kuu neka ne dowad kuu amukmo ben nongkobaan.” andoon. ⁵Kwane areb kuu kibik keye aron aom kuu Yuudan yemoonban kuu God ye kabamoon kondoon ye mimyob dowakenbed ben kinoon. ⁶Kukuu ye kabamoon kondoon ye mimyob dowaken yaambéd kowe, yika komo komo ambangki yaambédban. Yika komo komo ambangki yaambéd kinoon karen, ye kabamoon kondoon ye mimyob dowaken kuu idiibban karen.

⁷Komo keroon kuu kei. Israeldanbed yorokmo kerundi ye kiwaan yaa nindorokiibbed onmembere kerekniwen kuu akmino keriwén, kumban Godbed kinoondan kuu kandiwen. Kwane, Israeldan yena kuu yi niindem aom kuu kamkono kerundoon. ⁸Kukuu Yuudan yi dowad God Ye Weng aombéd wongkoon kekamune,

“Godbed yi yaa meenindeban kerí ye kingkin kondene,

kerekne id kandindeban ye indowiib
wengambere id kandindeban ye kerendemiib bangkandoon, mene
kibikei.” andoon.

⁹Kwane, Dewidbed yedmoon,

“Yi animbon kuu kawaadnong areb warab areb kerok,
kukuu yi boknandimbon kere ukum kondi yeman kerok.

¹⁰Yi indob kwangkong kumun keroko wedme kereknokban kerime,
kwane dabab kandiwen kumbed yi angkurom kuu ben nikboon
aron korem kii.” andoon.

¹¹Ne ikakman kaamonaan. Yuudan boknandiwen kuu no kombiri
yeman ikakman dembaibbanoo? Dowan, ikakman dembaniib kii! Kuned,
yi kuu ambarakmiwen kumbed bobni yaa burudande bindi yeman kuu
Yuudanban yaa monoon, kukuu Yuudanban yi komo kandiwen yaa
Yuudanbed wungkande amonombe anam andi ye dowad. ¹²Kwane,
Yuudan ambarakmiwen kumbed okad yiridan yi dowad amun kerundi
miin dareb dareb nekwoon. Kukuu Yuudan Yesu yaa anam andindo kowe
yi awiniwen yeman kuu yi yaa kanbiknoon kumbed Yuudanban yi dowad
amun kerundi miin dareb dareb nekwoon. Kumban kinoon ye Yuudan
korem kuu anam andaniib kuu, amun kerundi yi yaa menebanean kuu
darewoob arimbed keraneen, Yuudanban yiman arebban.

¹³Kumban, ne kuu Yuudanban yiib yaa daandiin. Ne kuu Yuudanban yi
dowad apaso doriin kowe, ne yaambed Godbed Yuudanban kuyaom komo
ambangkoon ye weng kuu Yuudan yaa dakmenmo yaraan. ¹⁴Kwanaan
kuu Yuudan yi yena kuu wengambere wungkandekoriwe anam andibka
Godbed yi kuu bobni yaa burudande bindok andid. ¹⁵Kedi, Yuudan kuu
Yesu yaa wunekaruniwen kumbed Yesu ye weng kuu okad yiridan yaa
wenebe God yaa kunum keru yeman kandiwen kowe, Yuudan kuu ye
yaa anam andaniib kuu bobni yaa ben nongkobe wadkeri kondi yeman
kandaniib, kumbedmo. ¹⁶Kwane, wiit ibduruk wande flawa ongme God
yaa munob koni yeman konimaib ye barad kuu karadmo keraneen kuu,
flawa kumundinmo kangkon kuu karadmo kii. Kwane, at yumburum kuu
karadmo keraneen kuu, kuye at nondong kangkon kuu karadmo kii.

¹⁷Kuruwak weng kei. Mongkobon aombed oonoon ye olif at ye nondong
yena kuu ben doomberekore, yiib Yuudanban, yiib kuu dura ye olif at ye
nondong, yiib kuu ben mongkobon at kad wande yoboone mongkobon
at ye nondong kuyoom doriib kumbed yiib kuu kibikee mongkobon at
ye yumburum yaambed ambod ane kaine doriib. ¹⁸Kowe, mongkobon
at ye nondong ben doomboroon kuyaa kerengkandaib. Kerengkan
keribka weng keyaa meenime. Yiibbed yumburum yiri kuu dukmonindo,
yumburumbed yiib kuu dukmonendoon kii. ¹⁹Kumban yiib kuu kamune
yedmaniiwoo, “Mongkobon at ye nondong kuu ben doomboroon kumbed
nub kuu ben at kad wande yoboone kui.” andaniiiwoo? ²⁰Keyiib kee anam

kumban, yi anam andindo kumbed ben doomboroon kii, yiib anam andiwen kumbed kuye yumbon kerundoon yiib yaa. Kowe, kerengkanbed kame dobaraib, unimbed kame dobirime. ²¹ Amborom kuu Godbed keye at ye nondong anam yi amarakmi yaa mimyob kowindo kowe, yiib amarakmi yaa kangkon mimyob kowaanban.

²² Kwani kowe, God ye awandiyiib ye kamkonombed dobiriyiib kuyaa ongme meenime. Kombiriwendan yaa kuu kamkonomo kerundoon, kumban yiib yaa kuu awandi ye inamen kondoon. Kedi, yiib kuu ye awandi ye inamen aombed doberembaraniib kumbed yiib yaa kwananeen. Kumban, yiib kuu kwanaibban keraniib kuu yiib kangkon ben daadmaneen kii. ²³ Kwane, Yuudan kuu anam andiyiibban kuye kiwaan doriib yaa koronde anam andaniib kuu, Godbed yi ben ikakman at kad wande yobendaneen, amborom kuu Godbed ben ikakman at kad wande yobendi kuu yimin kowe. ²⁴ Yiib kuu Yuudanban yi dohiri arewa yaambed benmene Yuudan yaa Godbed amun kerundoon yaa bendaboknoon kumban, ye meeni darewoob kuu Yuudan anam andaniib kuu kirodmo yi yaa amun kerundoon yaa ikakman bendaboknaneen kuda!

God Ye Mimyob Keende Kakman Are Nonondandi

²⁵ Angkodmia, araben Yuudan kamkono ongmandoon kuye weng biknoon kuyaa yiib koron keru kuu ne dowakenban. Kowe yiib kuu kerengkan keraib andi dowad yiib yaa yedmandamaan ye weng kuu kei. Yuudan yena yi niindem aom kamkono ongmandoon kuu Yuudanban kinoon korem God yaa miniwedned. ²⁶ Kwananeen kuu Yuudan korem kuu anam andaniibe bobni yaa burudande bindaneen. God Ye Weng aombed yedme wongkoon kwamunemo,

“Ben burudande obon kerundi ye karub kuu Saiyon angkambed mananeen,

ye kuu Godiibban ande dohiri ye inamen kuu Yekob ye awoya yi niindem aom angkeen kuu are dowan keraneen.

²⁷ Yi inamen arewa are korari ye weng kuu yi yoom ne yoom amob ongmanuub,

yi amarakmi are dowan keraniin yaron arimbed.” andoon.

²⁸ God ye weng amun ye kerekmen yaambed Yuudan kuu yiib dowad God yaa bondan keruwen. Kumban Godbed kini ye kerekmen yaambed yi kuu Abraham awene yi dowad mimyob dowaken kerundoon.

²⁹ Amborom kuu God ye munob kondi yemaniib yembed baande kiniyiib kuu ma andokbe domokbaanban kowe. ³⁰ Anuk yiri kuu yiib kuu God yaa wabkad keriwendan. Kumban kibikee Yuudan wabkad keruwen kumbed yiib kuu God ye mimyob keende kakman are nonondandi kuu kandiwen. ³¹ Kwamune areb kuu kibikee Yuudan yi kangkon God yaa

wabkad keriwendan kumban, yiyb yaa Godbed mimyob keende kakman are nonondandoon kumbed, yi kuu God ye mimyob keende kakman are nonondandi kuu kandaniib kii. ³²Amborom kuu Godbed nimakarub korem kuu wabkad inamen dabderem yiri ben nongkoboan, yi korem yaa mimyob keende kakman are nonondandi dowadbed.

God Yaningko Kankooni

- ³³ God ye meeni kangdomiib ye kaadkeriyiib ye amun amun yemoon kuu darewoob arimo kii!
Ye wengyundi kuu karubbed ma andangkindeban,
kwane ye meeni ye kiwaan kuu karubbed ma onme wedmindeban kii!
- ³⁴ “Kanembed Yariman ye inamen kabaki kuu yekaadkeroon?
O kanembed Yariman yaa ongakandi ye karub keroon?”
- ³⁵ “Kanembed God yaa kumkam maa konoon kumbed,
inewe andi kuu yimin keroon?”
- ³⁶ Kedi, kumkam korem kuu yembed ongmenaboan, kukuu ye yaambad wonekmoon, kukuu ye aningko kankoonaniib kii.
Ye yaa nambiri kerok, aron korem korem! Anam kwanok.

Yiyb Inamen Koremiib Yesu Ye Yoman Winime

12 ¹Kwani kowe, angkodmia, nangkande yedmaan kuu, Godbed yiyb yaa mimyob keende kakman are nonondandoon kowe, munob koni yeman God yaa konemooan areb yiyb ida yona dingkia kuu God yaa bangkanibko yembed korok kere oonok, yiyb wad doriib kumaombed. Kwane, yiyb kuu karadmo keraniiwe Godbed kubi dowaken kerundaneen. Kukuu kwamunembed kurikuri dowad God ye deme yaa kowe ambangke yimin keru yeman. ²Okad yiri ye inamen yaa daboknenwaib, korondibko Godbed yiyb inamen meeni kuu yeweb ongmene ben yeka mamaa kerundok. Ke kwamune kerundaneen kumbed andangke wedme God ye meeni dowaken kuu amunmo yorokmo ande yedmaniib. Kedi, God ye meeni dowaken kuu amun amuniib kubi yemaniib demkoronmoyiib kui.

³Godbed kabamoon kondoon ye mimyob dowaken keewoon yaambad yiyb korem yaa ke yedmaan kei. Godbed yiyb yaa inamen kondoon kuyaamo dobirime, kuyaa burudande nubbedmo ari yimin ande kankoonaiib. Godbed yiyb yaa kondoon anam andi ye dabab wari ye kerekmen yaambad inamen yorokmoyiibbed yiybka yiybmeren yaa darobe andangke meenime. ⁴Karub kuu ye id mimo kumban kurub barad yemoon. Kwane kurub barad yemoon kuu deme maa maa awine kandimaib kwamune areb kuu, ⁵nub kuu yemoon kumban Keresu yaambad ye id mimo keruwen, kwane nub kuu neman neman ibonmo keruwen. ⁶Godbed kabamoon kondoon ye mimyob dowaken nub yaa

keendoon ye kerekmen yaambed nub kuu munobmo bangkandoon ye deme ambangkiki ye aromkono maa maa awingkaub. Kane yaa profesi deme munob konoon kuu, ye anam andi ye dabab wari ye kerekmen yaambed kwane profesi weng dakmok. ⁷Kane yaa dikon deme munob konoon kuu kwane ambangkik. Kane yaa kedmengkandi deme munob konoon kuu kwane kedmengkandok. ⁸Kane yaa kuu yena yaa kube ongekandi deme munob konoon kuu kwane kube ongekandok. Kane yaa kuu yena yaa komo dowan keroon awandi deme munob konoon kuu embeng embengban koowad koowadmo kwane awandok. Kane yaa kuu korok kere ooni deme munob konoon kuu ma korondiyiibban kwane oonok. Kane yaa kuu mimyob keende kakman are nonondandi deme munob konoon kuu kubi dowakeniibbed kwane kamok.

Mimyob Dowaken Keendi

⁹Yiib mimyob dowaken keendi kuu ma aadikmiiyibban kerok. Arewa kami ye barang yaa kuu miin dowakeniibban kerime, kwane amun kami ye barang yaa kuu amuknime. ¹⁰Ambang oni daman areb ye mimyob dowakenbed marin marin keenoon keenoon kamime. Yiibka yiibmeren oonimaib kuu burudande aningko kankoonoon aningko kankoonoon kamime. ¹¹Yariman Yesu ye deme nindorokiibbed ambangkimaib kuyaa kuu ma korondaib, yiib inamen korembed no kwane ambangkime. ¹²Yiib kuu Godbed kwananeen ande meedmi yaambed kubime. Durud yewed meneboon kuyaa kuu yodbiriban emambed doberembirime. Kurikuri kamimaib kuyaa kuu ma korondaib, no kwane kamembirime. ¹³God ye karuwa nimaya kane kane yi animana yiribmana komo komo dowan keroondan kuyaa yiib kumkam kwanayiib kuu numbirime. Kane kane minibka angkodmendimamime.

¹⁴Yiib yaa durud yewed konde yenbandidan yaa amun kerundime. Yi yaa weng arewambed ambemonde arewa kerundaib, kwane amun kerundime. ¹⁵Kane kane kubibka yiiwiib kubime. Kane kane bob yuudi ameng kamibka yiiwiib yuudi ameng kamime. ¹⁶Yena yoom kuu ibonmo aungaungbed dobirime. Kerengkan keraib, aningkoyiibbandan yaa daboknem ande dowakeniib kerime. Nembedmo meeni kangdomman keraan andaab.

¹⁷Karub maambed eb yaa arewa kamebdoka, nemaniib inande arewa kamenaab. Nimakarub korembed eb kuu amun ambangkeeb kii ande kadwobdaniib ye kiwaanbed ongme awine kwane ambangke. ¹⁸Eb dohiri yaambed nimakarub korem yoom yewenubmo dobiriyiib kuu yimin keroonka, kwame kuyaambed angkumone yi yoom yewenubmo dobere. ¹⁹Angkodmia, angkon neman bon kingkaib, korondibko Godbed kuye bon kuu ambangkik. Amborom kuu God Ye Weng aombed kekamune yedme wongkoon, “Yarimanbed yedmoon, ‘Arudbed bon kuu neman

inendaniin, nembed kakman kondaniin kii.’ ” andoon. ²⁰Kuned kuu God Ye Weng aombed kekamune yedme wongkoon,

“Eb bonman kuu mungi keroka, animan konebko anak.

Kwane, ok moom bobnoka ok konebko anak.

Kwananeeb kuu amoyidkob ye korok ari nongkobaneeb.”^b andoon kowe, yuib kuu kwamime.

²¹Ke korondaiwa kwamunaan kuu arewambed dorondare dabunaan andid, kumban arewa kuu amun kamimbed dorondare dabune.

Korok Korok Yi Weng Awinimo

13 ¹Nimakarub korem kuu gapman korok korok yaamo wengambere ambangkime, amborum kuu korok korok deme ye aromkono kuu karub maambed awinindo, Godbed ongmoon kumbedmo. Korok korok deme ye aromkono kuu God ye dowakenbed ongmoon. ²Kwana kowe, kane kuu korok korok deme ye aromkono yaa wunekiranmaneen kuu Godbed ongmoon yaa wunekiranmaneen kii. Kwane kamaneendan kuu yika yimeren wengyundi ye dabab kanmananiib kii. ³Kedi, korok korok kuu amun awinimaibdan yaamban, abdon kamimaibdan yaa ambarakmi ye dabab kondi yaa unime ande yedmimaib. Korok yaa uni korem kuu korondandamiwoo? Kwani kowe, amun amunmo kamime. Kwananiib kuu yembed yuib dowad nimakarub amun andaneen. ⁴Amborum kuu ye kuu God ye dememan yuib yaa amun amun kamendi dowad deme awinoon kowe. Kumban yuib kuu abdon kamaniib kaned kuu ye yaa unime, amborum kuu yembed dabab kondi ye aromkono awinoon kuu anam kowe. Ye kuu God ye dememan, kwane Godbed ye arud konoona ambarakmidan yaa ukum kondimaan. ⁵Ke kwamunekob, korok korok yi weng kuu wengambere awine kandime, kumbedmo yimin. Ukum menebandameen dee andimomban, yuib niindem aom kuu amunmo angkimborok andi yeman.

⁶Kuye inamen kumbed yuib kuu tak od kuu kowimaib, amborum kuu korok korok kuu God ye demedan, kwane yi kuu aron womoniyiibban oonimaib. ⁷Yuib kuu karub korem kane kane yaa dungkum kamiwen kuu ingkandime. Tak od kowi yaron keroonka, tak od kuu kowime. Gapman fii kowi yaron keroonka, gapman fii kowime. Yedin kan kiringkono kowi yaron keroonka, kwane kowime. Aningko kankooni yaron keroonka, kwane kowime.

Nub Yariman Yesu Ye Kerekmen Yaambed Dobirime

⁸Yuib kuu mimyob dowaken neman keendoon keendoon kamime. Kuku yuib dungkum areb, God yaa ine kowi yeman. Kuye dungkum kuu

^b 12:20 “amoyidkob ye korok ari nongkobi” ye weng id angkara kuu karak kondi.

angkimbaraneen, dowan keraanban. Kedi, kanembed yena yaa mimyob dowaken keendimaan kumbed Moses ye amob kuu anam id keroon. ⁹Keye amob kee, “Nenem kamaib, kumka kuman ayaib, yid baib, yena yi yiribman nembed kanda ande kamaib.” kuyiib amob yena koremiib kuu bendabokne korem arimbed dabune yedmoon ye amob kukei, “Ebka ebmeren mimyob dowaken kowimaab areb, eb dia doriibdan yaa mimyob dowaken keende.” ¹⁰Mimyob keendimaan ye karub kuu ye dia doriibdan yaa abdon kamendaanban. Kowe, mimyob dowaken keendi kuu Moses ye amob korem yi anam id keru yeman.

¹¹Kibikee aron kuu yibkaadkeriwen kowe keyiib kee kamime, yib unuk dangemoon areb kere amun amun kamindeban yirimbed yaro dembe amun amun kamime andi yaron kereen kii. Amborom kuu yiiwa nuwa bobni yaa burudande bindi yaron kuu nub ibduruk anam anduwen arebban, kuye aron kuu dia doreen kowe. ¹²Kumun amnoon kuu dowan kere wenuun, awawini kerandamuun kii. Kowe, nub kuu amnoon kumun ye kami kuu ben yangmad kerenub, kwane aronki ye ana nangmi ye yiribman ben deebem. ¹³Nub dobiri kuu aronkimbed kabangme dobirimaib areb kerem. Ok arewa ano animan duudkab kiom anengkanao kamaib, ok arewa ane awarak bobnembaraib, nenem kamaib, anon dowomkim yaa doberemoon areb ye inamen kamaib, wengbaraib, wungkandaib kui. ¹⁴Kumban Yariman Yesu Keresumbed kan derenime. Kwane, id ye dowaken kuu ma awine kamaib, kuyaa meeni maa ongmaib.

Anam Andi Wuuddaniib Anam Andi Kangdomdaniib

14 ¹Anam andi wuudman kuu yib kumaom nen daboknime, kumban yembed komo komo meenoon yaa wengbiri ye dowadban. ²Karub maa ye anam andi yaambad animan korem nembed ani kuu yimin andimaan, kumban anam andi wuudman kuu dingkan yom kuu dudi god yaa ani mengkandiwen kowe anainban andimaan. ³Animan korem animaibdan kuu dudi god yaa ani mengkandi ye yom animokbandan ben kubunaib. Kwane, dudi god yaa ani mengkandi ye yom animokbandan kuu animan korem animaibdan yaa ambarakmiib kii ande meenaib, amborom kuu kwane animaibdan yaa kuu Godbed nen karuwa nimaya andoon kowe. ⁴Yiib kanekob karub maa ye dememan yaa kuu wengyundandamiib? Kuye karub kuu yeka yarimanbed yiminmo doberewen o yiminban komberewen andi yeman. Kwane, ye kuu yiminmo dobaraneen, amborom kuu Yariman Yesumbed yiminmo ongmaneene kwane dobaraneen kowe.

⁵Karub maambad meenimaan kuu aron maa maa kuu aron yena yaa burudande God yaa kurikuri darewoob keru yeman andimaan. Kwane, karub maambad meenimaan kuu aron korem kuu ibonmo andimaan.

Kuye karub mimim kuu yika yi meeni inamen aombed yika yi meeni yaa kangdom kerime. ⁶Aron maa kuu God yaa kurikuri dowad aron yena yaa burudandoon ande meenimaan ye karub kuu Yariman Yesu yaningko kankooni dowad kwanimaan. Kwane, dingkan yom animameen ye karub kuu Yariman Yesu yaningko kankooni dowad kwanimaan, amborom kuu God yaa eso ande animameen kowe. Kwane, dingkan yom animokban ye karub kuu Yariman Yesu yaningko kankooni dowad anokban kere ye yaa eso andimaan. ⁷Kedi, nub kumaom kuu karub mim kuu yeka ye dowadmo ma dobaraanban. Kwane, nub kumaom kuu karub mim kuu yeka ye dowadmo ma bobnaanban. ⁸Kowe, wad dobaranuub kuu Yariman Yesu yaningko kankooni dowad dobaranuub. Kwane, duknanuub kuu Yariman Yesu yaningko kankooni dowad duknanuub. Kwanikob, wad dobaranuub o bobnanuub kuu nub kuu Yariman Yesu ye karuwa nimaya keruwen.

⁹Kuye dowadbed Yesu Keresu kuu bobnekore ikakman wadkeroon kowe, ye kuu dukniwendaniib wad doriibdaniib yi kangkoman keroon. ¹⁰Kumban komande ogoodmo eb kuristen angkodmi yaa ambarakmeeb ande meeneeb? Komande ogoodmo eb kuristen angkodmi kankubuneeb? Kedi, nub korem kuu God ye wengyundimbon ari dobaranuub kii. ¹¹God Ye Weng aombed kekamune yedme wongkoon,

“Yarimanbed yedmoon, ‘Nembed doriin kuu anam keroon kwamune areb kuu,

nimakarub korem kuu mene ne arinambo arimbed bumangkenib, eb kuu God kii ande yedmewaniib.’ ” andoon.

¹²Kwani kowe, nub korem mimim kuu yeka yeka nubbed komo awine kande ambangkuwen kuu God yaa dakmanuub kii.

¹³Kwani kowe, ogoodmo wengyundanoon wengyundanoon kamuub kuyaa kwane koronde deerewandem. Kwane, yiiib kuristen angkodmia yi anam andi kiwaan yaa boknandimbon o kiwaan kebeni yeman ongmene kowaub ande inamen andangke ongmime. ¹⁴Ne kuu Yariman Yesu yaambd kaadkere inamen ongme kangdommo awinaan kuu kei. Animan korem ani kuu yimin, animan maa kuu Godiib yaa wini ye kiwaan kebeni yemanban. Kumban kanembed kuu animanban Godiib yaa wini ye kiwaan kebeni yeman andoka, korondibko yembedmo kwane kamok, amborom kuu ye yaa kuu amob kowe. ¹⁵Kwane, yiiib animan ananiib kumbed yiiib kuristen angkodmi wedmekore ananiin kuu God yaa ambarakmaniin ande kubiyiibban keraneen kuu, yiiib kuu mimyob dowaken yaambd kamokban keraniib. Yesu Keresumbed ye dowad bobnoon ye kuristen angkodmi kee yiiib komo animaib yaambd yi anam andi kuu nen monmaraib. ¹⁶Kwanikob, yiiibbed Keresu yaambd okad yiri ye amowamob yaa obonmo kerenib doriib kumbed yiiib kuristen angkodmia benkubunaib, benkubunaniib kuu anam andindodanbed yiiib

kuu inamen arewadan andaniib. ¹⁷Kedi, God ye oonimbon kuu animan ani o ok ani keye kerekmen yaambédban. Kukei, Kingkin Karadmo ye aromkono yaambéd yorokmo dobiriyiib yewenubmo dobiriyiib kubiyiib kui. ¹⁸Amborom kuu keye kiwaan yaambéd kane kane Keresu ye deme awine kande ambangkaniib kuu, yi dowad Godbed kubaneene nimakarub yenambéd yi kuu amun kii andendaniib kowe.

¹⁹Kwani kowe, kiwaan korem yaambéd yena yoom yewenubmo dohiri ye kiwaan ongmém. Kwane, kiwaan korem yaambéd yiib anam andi darewoob keré dowad marin marin ambib areb yenbenmo daanemoon areb kerém.

²⁰Animan yaa wengbiri dowadbed Godbed yi anam andi ongmooon kuu monmaraib. Animan korem ani kuu yimin, animan maa maa kuu Godiib yaa wini ye kiwaan ma kebenaanban, kumban karub kanembed animan maa ananeen kumbed ye kuristen angkodmi maa wedme boknande kombaraneen kuu arewa, animan aneen ye karub ye amarakmi yeman. ²¹Kwani kowe, yiib kuristen angkodmi wedme boknande kombiri yeman, dingkan yom ani o wain ok ani o komo komo kwamune wedme boknande kombiri yeman maa maa korem kuyaa kuu korondime, inamen kee amun, inamen maa arebban.

²²Kowe, komo inamen kuyaa kuu yiibbed inamen amun ande meene anam andiwe Godbed ee yimin andoon kumban kuristendan yenambéd awinaubban inamen arewa andimaib kuu, yiibka God ye arinambo arimbed kuye inamen kuu ben amuknime. Karub kanembed God yaa meenene inamen amun ande karekmiyiibban kerekore kuye inamen awinoon kumbed amarakmaan ma andindo kuu Godbed amun kerunoon. ²³Kumban karub kanembed ye karekmi yaambéd animan ananeen kuu ukum koni yeman keraneen, amborom kuu yembed animan aneen kuu ye anam andi yaambédban kowe. Kwane, inamen korem anam andi yaambéd minindo kuu amarakmi yeman.

Yena Yaa Amun Amun Kamime

15 ¹Nub kane kane anam andi yaa kangdommo doruub kuu anam andi wuuddan yaa koromone awandem, nubka nubmeren kubi dowad ambangki ye inamenmo awinaub. ²Nub korem kuu nub dia doriibdan yaa amun amun kamende yi anam andi darewoob keré dowadbed kube awandem. ³Amborom kuu Keresu kuu yeka yemerén kubi dowad ambangkindo kowe. Kuyaa kuu yembed God yaa God Ye Weng aombed kekamune yedme wongkoon, “Damangkandi weng yimbed eb yaa damangkabdiwen kuu ne yaa monoon kii.” andoon. ⁴God Ye Weng Karadmo aombed anukbed wongkanabiwen ye weng korem kuu nub yaa kedmengkandi dowadbed wongkiwen. Kowe, kuye weng yaambéd ma korondiyiibban kangdommo dobiriyiib God Ye Weng yaambéd kube ongkandiyiib awine kandanuub kumbed Godbed kwananeen ande meedme dobaranuub.

⁵Kwane, yiiib kuu Yesu Keresu ye yoman weniib kuu, ma korondiyiibban kangdommo dobiriyiib kube ongkandiyiib bangkandimaan ye Godbed yiiib yaa yiiibkanmo aungaung mimo kere dohiri ye inamen kondok. ⁶Kuye inamen awine kandaniib kumbed yiiib kuu inamen mimo mongkodkono mimo kere daboknenib, nub Yariman Yesu Keresu ye Ambe God yaa nambiri konime anduwed.

⁷Kwani kowe, Keresumbed yiiib bendabokne nimakarub amun andoon kwamune areb kuu, yiiibka yiiibmeren marin marin kandabokne karub amun andenoon kandabokne karub amun andenoon kamime. Kwananiib kuu God yaa nambiri konaniib kii. ⁸Yesu Keresu kangkon ke kamoon kii, ye kuu Yuudan yi deme karub keroon, God ye anam anam dowadbed. Keyiib kee Abraham awene yaa weng kunduk ongmenaboon kuu anam id kere korokbi dowad Yesumbed kwanoon. ⁹Kwanoon kuu Yuudanban kuu Godbed yi yaa mimyob keende kakman are nonondandoon kumbed God yaa nambiri konime anded. Kuye dowad Dewidbed God Ye Weng aom kekamune yedme wongkoon, Keresu ye dowad,

“Kwani kowe, Yuudanban kumaom kuu nembed ewaningko kankoonaniin,
kwane eb yaa kurikuri yook wingkaniin.” andoon.

¹⁰Angkon ye weng aombed kekamune yedme wongkoon,
“Yuudanban kubime, God ye karuwa nimaya Yuudan yoom.” andoon.

¹¹Angkon ye weng aombed kekamune yedme wongkoon,
“Yuudanban yiiib korem, Yariman yaningko kankoonime,
kwane ambibkin koremdan, yaningko kankoonime.” andoon.

¹²Angkon ye weng aombed Aisaiyambed kekamune yedme wongkoon,
“Yesi^c Ye Ambokab Keresu kuu bare dembaneen kii.
Ye mim kumbed daane wene ambibkin korem kuu oonaneen kii.
Yuudanban kuu yembed kwananeen ande meedmaniib.” andoon.

¹³Kowe, yiiib kuu God yaamo angkumone doriib kuu, yembed kwananeen ande meedmimaib ye Godbed yiiib yaa kubiyiib yewenubmo dobiriyiib bangkandoko yiminmo kerok. Kwananiib kumbed Kingkin Karadmo yaromkono yaambad Godbed kwananeen ande meedmibka yiminmo kerok anded.

Poolbed God Ye Deme Awinoon Ye Kerekmen

¹⁴Nangkodmia, inamen ongme kangdommo awinaan kuu kei, yiiib aom kuu amun amunbed yukne derenkoroone, kwane yiiib kuu kaadkeri yiminmo kerenib, kwane yiiib kuu marin kedmengkanoon kedmengkanoon kami yiminmo keruwen kii. ¹⁵Kumban nembed keye

^c 15:12Yesi kuu King Dewid yambe.

kerek kemaombed yiyb yaa arudkonomo wongkani keendaan. Kuye weng yaa ika monkone yedmendi dowad kwanaan. Amborom kuu Godbed kabamoon kondoon ye mimyob dowaken yaambbed deme kawoon kuu, ¹⁶Yuudanban yi dowad Yesu Keresu ye deme awinaan kumbed God dore nimakarub dore wedyiri dobiridan areb God ye weng baande daandimain kowe. Kwanimain kumbed Yuudanban kuu Kingkin Karadmombbed ben karadmo kerundoko God yaa koni yeman areb keribko konako ne karuwa nimaya andok andid.

¹⁷Kwane kowe, ne kuu God ye deme awinaan kumbed Yesu Keresu yaambbed kerengkan kamaan. ¹⁸Ne yaambbed Keresu komo ambangkoon kumbedmo dakmimain. Ne komo dakmaaniib komo ambangkaaniib kuyaambbed Yuudanban ben God yaa wengambere awini kiwaan ari nongkobaan. ¹⁹Kwanaan kuu dud korokbiyiyb yeka mamaa ye wedme binangki yemaniib Kingkin Karadmo yaromkono yaambbed kui. Kowe Yerusalembbed wene Ilirikum kuyaom kuu Keresu ye weng amun kumundinmo kanyare daandaan. ²⁰Ne dowaken darewoob kerembirimain kuu kunayambbed Keresu kuu kaadban koron doriib kuyaa kuu, ye weng amun kanwene daanda ande meendobembirimain kii. Kuku karub yenambbed ma andowe daandindo yaa nembbed ibduruk andowe daanda andi dowad. ²¹Inamen ke God Ye Weng aombed yedme wongkoon kei,

“Ye weng daandindodan kuu wedmaniib,
kwane wengambirindodan kuu kaadkeraniib.” andoon.

²²Kuye inamen awinaan kumbed aron yemoon kuu kebenewoone yiyb yaa monokban keraan kii.

Rom Yaa Owod Wini Ye Meeni Nekwoon

²³Kumban, kibikee ambibkin ambibkin keyaom yimin yimin yaa deme awinekori, kwane yiywiib yaa mene wedma ande weeb yemoonbed dowaken darewoob keraan. ²⁴Kowe, ne inamen kowaan kuu Speen ambibkin yaa dewananiin kumbed yiywiib yaa meneni durundaniin manok andid. Kwananiin kumbed aron yemoonban yiyb yoom kube doberkori, yiyb kuu ne Speen yaa weniin kiwaan dowad kuu awawaniiwa wananiin ande meenaan. ²⁵Kumban kibikee ne kuu Yerusalem yaa deweniin, God ye karadmodan kuyaa doriib yi awandi dowad. ²⁶Amborom kuu Masedoniayiyb Akaiyayiyb kuyaom doriib ye anam andiwendanbed dowakeniib kerenib, God ye karadmodan Yerusalem aom doriib kumaom yiribmaniibban keriwendan yi dowad od benib yi yaa bangkande ande ne dingki ari nongkobiwen. ²⁷Ke yi inamen dowakenbed kwaniwen. Kwane, anam kuu kuye od kuu dungkum inendi yeman, amborom kuu Yuudanbed biwen ye kingkin kerekmen ye amun kerundi yaambbed Yuudanban kuyaa numbiriwen kowe, ikakman Godbed amun kerundoone Yuudanbanbed

biwen ye okad kiri ye yiribman yaambéd Yuudan kuyaa numbiri ye dungkum angkeen kii. ²⁸Kwanikob, od korem kuu Yerusalem yaa benwene bangkandaniine numbaraniwe yimin kii ande wedmendaniin kumbed Speen yaa deweneni kumbed yiiib kuu durundaniin. ²⁹Ne nekaadkeraan, ne yiiwiib yaa mananiin kuu Keresumbed dowakeniib kere amun kerundoon kumundinmo yaambéd mananiin kii.

³⁰Angkodmia, nangkande yedmaan kuu, nub Yariman Yesu Keresuyiib Kingkin Karadmo ye mimyob dowakeniib kuyaambéd God yaa ne dowad ne yoom dabokne ibonmo yobdoodmo kurikuri kamime andid. ³¹Kwanibko, Yudea aom doriib ye anam andindodanbed ne neem ande meendobiib yaa kuu Godbed kebene oonewoko, Yerusalem aom deme awinaniin kuyaa kuu God ye karadmodanbed ee yimin andime andid. ³²Kwamune keraneen kumbed God ye dowaken yaambéd yiiwiib yaa mene durundaniin kuu, kubiyiib mananiine yiiwa neya kuu unuk angke yaro nindorokiib kowe yaremoon areb dobaranuub. ³³Kowe, yewenubmo dobiri kondi ye God kuu yiiib korem yoom ibmo doborok. Anam kwanok.

Nimakarub Mimim Yaa Kubendi Weng

16 ¹Nub kuristen otaak Foebe kuu kei, nembed yu kuu yiiib yaa nen korokbendi dowad wongkaan, yu kuu wonong amun, anam andiwendan Sensurea siti aom doriib yi dowad dikon deme awineen. ²Nembed yiiib ke yedmendaan kei, yu kuu Yariman Yesu yaningko yaambéd kubende nendime, God ye karadmodan yi inamen yi kerekmen yaambéd. Kwane, yu yaa komo dowan keroon kuu yiiibbed awandime, amborom kuu yu kuu nimakarub yemoon yaa awandi darewoob kondeen kowe, ne yaa kangkon.

³Ne yoom deme ibonmo awinuwendan Prisila yoom Akwila yoom yaa Yesu Keresu yaningko yaambéd kubendime. ⁴Yi kuu ne nen kukbiri dowadbed arud darewoob bobnikin dungkun ari dobiriwen. Kowe, kuye dowad kuu yi yaa eso andundaan, kuned nembedmomban Yuudanban anam andiwen yi korem kwangkón eso andundiwen. ⁵Anam andiwendan Prisila yoom Akwila yoom yi ambiwoom mene nedbimaibdan yaa kangkon kubendime.

Ne angkodmi mimyob dowaken keenaanman Epenetus yaa kubenime. Ye kuu Esia ambibkin aombéd ibduruk Keresu yaa anam andoon. ⁶Meri yaa kubendime. Yu kuu yiiib awandi dowad deme yobdood awineen. ⁷Anduronikus yoom Yunia yoom yaa kubendime. Yi kuu Yuudan anuk ne yoom ibonmo wii aom doboruwen. Yi kuu apasodan kumaom kuu kadwongkandimbon. Kwane, yi kuu yidin Keresu yaa anam andiwen, ne kuu yi yomanbed anam andaan.

⁸Ne angkodmi Keresu yaambéd mimyob dowaken keenaanman Ampiliatus yaa kubenime. ⁹Keresu yaambéd nub yoom ibonmo

deme awinuwenman Urubanus yoom ne angkodmi mimyob dowaken keanaanman Stakis yoom yaa kubendime. ¹⁰Keresu yaambéd komboon darobe karub amun andoonman Apeles yaa kubenime. Aristobulus ye nimadana yoom yaa kubendime.

¹¹Ne Yuuman Herodion yaa kubenime. Narusisus ye nimadana yoom Yariman Yesu yaa anam andiwen kuyaa kubendime. ¹²Yariman Yesu yaambéd deme yobdood awinimaib ye nima Turaifena yoom Turaifosa yoom yaa kubendime. Wonong maa Yariman Yesu yaambéd deme yobdood anam awineen, mimyob dowaken keendaan ye wonong Peesis yaa kubendime. ¹³Yariman Yesumbed kinoonman Rufus yoom ye ena yoom yaa kubendime. Yu kangkon ne ena areb kereen.

¹⁴Asinkuritus yoom Flegon yoom Heemes yoom Patorobas yoom Heemas yoom yi yoom doriib ye kuristen angkodmia yoom yaa kubendime. ¹⁵Filologus yoom Yunia yoom Nereus yoom ye oni yoom Olimpas yoom yi yoom doriib ye karadmo kerundoondan korem yoom yaa kubendime. ¹⁶Yiib kuu marin marin karadmo kiwaanbed mandamuk konoon mandamuk konoon kame kubendime. Anam andiwendan kambong maa maa aom doriib korem kuu yiib yaa kubendi weng keendiwen.

Yeenbon Weng

¹⁷Angkodmia, nangkande yedmaan kuu kei, kane kane yi kuu wengbere yiib ben andokbenib anam andi kiwaan kebeni yeman nongkobimaibdan yaa kuu kaadkerunde wangdandundime. Yi kedmengkandi kuu nubbed yiib yaa kedmengkanduuwe awine kandiwen ye inamen arebban, kuye inamen yaa bon keru yeman. Kowe, yi yaa daboknaib, yeka yeka kerime. ¹⁸Kedi, nimakarub kwamunedan kuu nub Yariman Keresu ye deme awinindo, yika yi id ye dowaken yaambédmo awine kande kwane ambangkimaib. Yi kuu ok wengiib dudi ye benkoobi ye wengiib kumbed yi inamen arewa yaa koron keriwendan yaa nemengkandimaib. ¹⁹Yiibbed Yesu ye weng amun wengambere kande kuye kiwaan arimo doriib kuu kuristendan korem wengambiriwen. Kowe, nembed kubi darewoob arimbed keraan. Kumban, ne dowaken kuu yiib kuu amun amun ye inamen ye dowad meeni kangdom kerenib, arewa arewa ye inamen yaa wangdande nonoon areb kerime.

²⁰Yewenubmo dobiri kondi ye Godbed aron dukmenmo arimbed Seten kuu yiib yon dabderem yirimbed monmaraneen.

Nub Yariman Yesu ye kabamoon kondoon ye mimyob dowaken kuu yiib yaa kondok.

²¹Ne yoom deme ibonmo awinuwenman Timoti kuu yiib yaa kubendi weng keendoon. Kwane, ne Yuudan angkodmia Lusius yoom Yason yoom Sosipatee yoom kwangkong yiib yaa kubendi weng keendiwen.

²² Kerek kee Pool ye dowad wongkaanman Teetius nembed Yariman Yesu yaambed yuib yaa kubendi weng keendaan. ²³⁻²⁴ Pool ne yoom anam andiwendan ke doriib keyoom angkodmendoonman Gaiyus kuu yuib yaa kubendi weng keendoon. Keye siti ye od ye ooni ye korok Erastus yoom nub kuristen angkodmi Kwaatus yoom kuu yuib yaa kubendi weng keendiwen.^d

²⁵ God kuu Yesu Keresu ye weng daandiyuib ne kedmengkandiyuib yaambed yuib ben kangdommo ongmeni ye God. Yembed unyemanbed mene kibikee kan biknoon ye weng kumban kibikee kan dian korokboon yaambed yuib ben kangdommo ongmandoan. ²⁶ Aron korem korem ye Godbed kwanime ande yedme kowoon kumbed profesidan God Ye Weng Karadmo wongkiwen yaambed ambibkin koremdan yaa ye weng kuu kan dian korokboon, ye yaa anam ande ye weng awine kandime anded. ²⁷ God, yembedmo meeni kangdom ye God kui, ye yaa kuu Yesu Keresu yaambed nambiri aron korem korem yeman kerok kii! Anam kwanok.

^d 16:23 Kurin ye buk Rom yenamo keye wengyuib kei: Nub Yariman Yesu Keresu ye kabamoon kondoon ye mimyob dowaken kuu yuib korem yaa kondok. Anam kwanok.